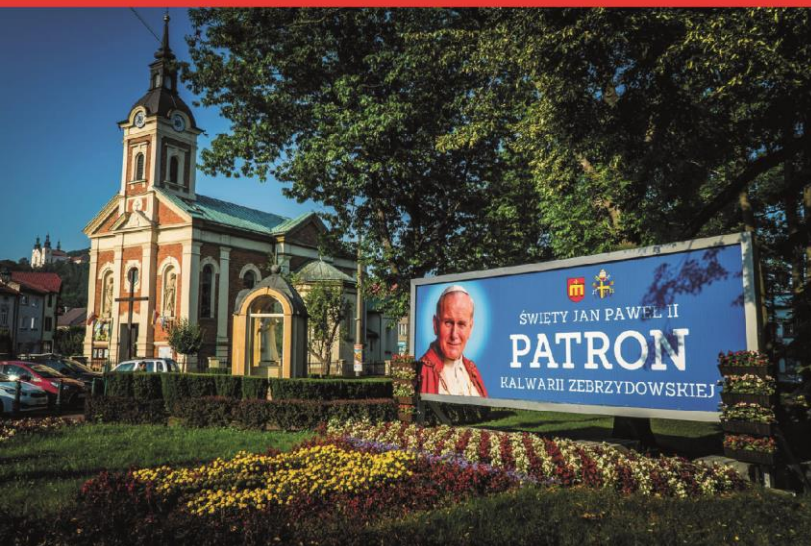

STRATEGIA ROZWOJU
GMINY **KALWARIA**
ZEBRZYDOWSKA

2021-2027

Opracowanie:

Kalwaria Zebrzydowska, 2021

Spis treści

Wstęp	4
I Uwarunkowania, kontekst i kluczowe ustalenia diagnostyczne	5
1. Uwarunkowania prawne i metodyka opracowania strategii	5
2. Komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi	8
3. Obszary strategicznej interwencji w strategii rozwoju województwa i zakres planowanych działań ..	14
4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy	15
5. Wnioski z diagnozy i badań społecznych	19
Wnioski z diagnozy	19
Wnioski z badań społecznych	22
6. Analiza SWOT	24
II Część planistyczna	26
7. Wizja i misja rozwoju	26
8. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym	29
9. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych	30
10. Schemat ilustrujący założenia planistyczne	41
11. Rezultaty planowanych działań	42
III Część wdrożeniowa	43
12. Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja strategii	43
13. Ramy finansowe i źródła finansowania	45
14. Ewaluacja ex-ante	46
Załącznik nr 1 Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej	49
Analiza danych zastanych	49
Gmina oczami mieszkańców	56
Załącznik nr 2 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Kalwaria Zebrzydowska	65
1. Polityka przestrzenna w systemie polityk publicznych	65
2. Instrumentacja polityki przestrzennej	65
3. Rekomendacje dla polityki przestrzennej gminy Kalwaria Zebrzydowska	66
3.1. Wymiar lokalny	66
3.2. Wymiar ponadlokalny	68
3.3. Wymiar regionalny	68
Załącznik nr 3 Mapy ryzyka i zagrożenia powodziowego	69

Wstęp

Strategię rozwoju gminy można zdefiniować jako perspektywiczny plan, który określa strategiczne cele rozwoju, wytycza kierunki działania i wskazuje środki finansowe i ich źródła niezbędne do realizacji przyjętych celów i zadań. Nowelizacja przepisów spowodowała, że oprócz wymiaru społecznego i gospodarczego, istotne znaczenie zyskał komponent przestrzenny. Celem wprowadzonych zmian oraz przeprowadzonej reformy jest integracja trzech przedstawionych wymiarów w dokumentach strategicznych, przygotowanych na różnych poziomach administracji, w tym również samorządowej. Dodatkowo dzięki nowelizacjom ustaw i zmianom w przepisach, strategia zyskała umocowanie prawne i miejsce w zintegrowanym systemie zarządzania rozwojem. Opracowanie strategii nie jest obowiązkowe dla gmin, jednakże traktowana jest ona jako podstawowy i najważniejszy dokument na szczeblu lokalnym. Dokument ten ma za zadanie zdiagnozować i zidentyfikować najważniejsze potrzeby, uwarunkowania, bariery, ale także potencjały rozwojowe gminy, opisywać podejście zintegrowane i wskazywać cele i kierunki, które realizowane będą w gminie w perspektywie najbliższych lat. *Strategia Rozwoju Gminy Kalwaria Zebrzydowska na lata 2021-2027* stanowi element systemu zarządzania rozwojem oraz jest skutecznym instrumentem wspierającym zrównoważony rozwój w gminie. Proces opracowywania strategii stwarza możliwość szerokiej partycypacji, w szczególności mieszkańców ale także innych interesariuszy, którzy chcą mieć realny wpływ na to co dzieje się w ich najbliższym otoczeniu. Strategia Rozwoju Gminy Kalwaria Zebrzydowska pełni trzy zasadnicze role, ma na celu kierunkowanie i zabezpieczenie ciągłości polityki rozwoju i umożliwia wnioskowanie o dofinansowanie ze środków zewnętrznych na realizację planowanych inwestycji. Trzecia rola związana jest z wymiarem integracyjnym i zaangażowaniem społeczności lokalnej w proces opracowywania i wdrażania zapisów strategii. Niniejsze opracowanie spełnia wymagania proceduralne i merytoryczne, które wynikają z ustawy i jest dokumentem nadrzędnym względem innych dokumentów planistyczno-strategicznych, które obowiązują w gminie. Przedstawiona Strategia jest spójna z dokumentami wyższego rzędu, w szczególności ze Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego „Małopolska 2030”.

I Uwarunkowania, kontekst i kluczowe ustalenia diagnostyczne

1. Uwarunkowania prawne i metodyka opracowania strategii

Podstawy do sporządzania strategii rozwoju gminy Kalwaria Zebrzydowska określają następujące ustawy:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
- ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju,
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

Dodatkowo, informacje oraz dokumenty, których zapisy powinny być uwzględnione w strategii rozwoju gminy, wskazuje ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo Wodne.

Obowiązkowe elementy strategii wskazuje art. 10e ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym i są nimi:

1. cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym
2. kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych
3. oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia
4. model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy
5. ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie
6. obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 oraz z 2021 r. poz. 1038, 1834), wraz z zakresem planowanych działań
7. obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań
8. system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych
9. ramy finansowe i źródła finansowania

Powyższe obowiązkowe elementy dokumentu wpisują się w strukturę przygotowanej strategii. Dokument jakim jest *Strategia Rozwoju Gminy Kalwaria Zebrzydowska na lata 2021-2027*, zgodnie ze znowelizowanymi przepisami oprócz kwestii społecznych i gospodarczych, zawiera również odniesienie do kwestii przestrzennych. Zgodnie z Art. 10f. ust. 1. ustawy o samorządzie gminnym: Rada Gminy, w drodze uchwały, określa szczegółowy tryb i harmonogram opracowania projektu strategii rozwoju gminy, w tym tryb konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r.

o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. Nowym elementem, który jest wynikiem zmian w ustawach jest obowiązek przeprowadzenia konsultacji z interesariuszami zewnętrznymi w formie konsultacji horyzontalnych (m.in. sąsiednie gminy) i wertykalnych: proces opiniowania Strategii w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa przez zarząd województwa (Art. 10f. ust. 1-3.).

Metodyka opracowania strategii

Rodzaj czynności	Opis
Analiza desk research	Początkowym etapem prac nad strategią jest analiza danych wtórnych tzw. zastanych. W przypadku niniejszego dokumentu, analizowano dostępne dokumenty diagnostyczne i planistyczne w wymiarze lokalnym i regionalnym i ogólnodostępne opracowania, ekspertyzy. Dodatkowo, wykorzystano również i analizowano dostępne zbiory danych statystycznych, które gromadzą: Bank Danych Lokalnych GUS, Urząd Miasta, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej oraz Powiatowy Urząd Pracy. Po wyselekcjonowaniu wiarygodnych, przydatnych z punktu widzenia strategii oraz rzetelnych informacji, przeprowadzano właściwą analizę desk research, która jest podstawą do wypracowania wniosków na temat badanego obszaru.
Badania ilościowe	Na potrzeby opracowania niniejszej strategii, przeprowadzono badanie ankietowe wśród mieszkańców gminy. Formularz ankiety został udostępniony na stronie gminy: https://kalwaria24.pl/zapraszamy-do-ankiety-ktora-pomoze-w-opracowaniu-strategii-rozwoju-na-lata-2021-2027-dla-gminy-kalwaria-zebrzydowska/ . Badanie prowadzone było w terminie od 19.05.2021 r. do 24.06.2021 Łącznie w badaniu wzięło udział 282 respondentów. Ankietowani zostali zapytani o obecną sytuację społeczno-gospodarczą gminy. Podczas badania mieszkańcy zostali poproszeni o ocenę poszczególnych aspektów oraz oferty dostępnej na terenie gminy, a także o wskazanie mocnych i słabych stron. Strategie rozwoju to dokumenty silnie uspołecznione, dlatego też głos mieszkańców i ich współpraca jest istotna przy tworzeniu dokumentu.
Badania jakościowe	Badania jakościowe mają na celu zebranie pogłębionych informacji na temat kondycji gminy oraz zachodzących procesów. W celu zebrania informacji o gminie, przeprowadzono badania terenowe, polegające przede wszystkim na obserwacji.
Analiza SWOT	Analiza SWOT polega na zebraniu i uporządkowaniu pozyskanych informacji, a także wniosków z przeprowadzonej diagnozy. Tworząc analizę SWOT brane są pod uwagę również opinie uzyskane podczas badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców. Analiza SWOT określa czynniki wewnętrzne (mocne i słabe strony) oraz szanse i zagrożenia, które wynikają z czynników zewnętrznych. Zdiagnozowanie atutów, słabości oraz szans i niebezpieczeństw stanowi podstawę do określenia celów rozwoju i kierunków działań.
Opracowanie misji i wizji gminy	Wizja jest opisem pożądanego stanu gminy w perspektywie długookresowej. Misja natomiast określa ogólny kierunek działania, jest uzasadnieniem przyjęcia określonych celów strategicznych. Przedstawioną w dokumencie misję i wizję wypracowano w modelu partycypacyjno-eksperckim, by jak najbardziej odpowiadała potrzebom społeczności lokalnej oraz uwzględniała kluczowe elementy mające wpływ na jakość ich życia oraz przestrzeń.

Sformułowanie celów	Bazę do formułowania celów i planowania kierunków działania, stanowią informacje i wnioski, które wyciągnięte zostały na pierwszym etapie prac. Cele powinny być jasno i przejrzysto sformułowane, w odniesieniu do zidentyfikowanych na etapie diagnostycznym problemów, a także w oparciu o wykorzystanie szans i atutów gminy. Cele strategiczne odnoszą się bezpośrednio do wypracowanej misji i wizji gminy Kalwaria Zebrzydowska.
Opracowanie modelu funkcjonalno-przestrzennego	Uwzględnianie komponentu przestrzennego oraz przedstawienie modelu funkcjonalno-przestrzennego w strategii jest obowiązkowe. Model obrazuje wizję rozwoju i strategiczne pomysły na rozwój gminy. Bazę modelu stanowi przestrzeń, która ma szczególne znaczenie dla społeczności lokalnych. Model stanowi ilustrację założeń ukierunkowanej terytorialnie polityki rozwoju lokalnego, prezentacja graficzna sprawia, że treści, które obrazuje model stają się bardziej przystępne w odbiorze.
Opracowanie części wdrożeniowej	Część wdrożeniowa zawiera szczegółowe informacje na temat mechanizmów wdrażania, takich jak system realizacji strategii, monitoring, ewaluacja i aktualizacja. Zaplanowanie wspomnianych działań, ma na celu zapewnienie ciągłości i efektywności oraz podnoszenia jakości działań, zaplanowanych do realizacji. W części wdrożeniowej zawarte są również kwestie dotyczące ram finansowych i źródeł finansowania, które ułatwiają ocenę możliwości jej realizacji.

2. Komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi

Niniejszy dokument jest spójny z zapisami nadrzędnych dokumentów planistycznych na poziomie krajowym i regionalnym. Dodatkowo, poza wskazaniem dokumentów krajowych i regionalnych, w dokumencie przedstawiono również dokumenty lokalne, które wpisują się w założenia planistyczne *Strategii Rozwoju Gminy Kalwaria Zebrzydowska na lata 2021-2027* i są w jej ramach koordynowane jako poszczególne polityki, plany na poziomie gminy.

Poniżej przedstawiona została lista dokumentów, z którymi przedmiotowe opracowanie jest zgodne:

- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030
- Strategia Rozwoju Województwa „Małopolska 2030”
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Małopolskiego
- Strategia Rozwoju Powiatu Wadowickiego na lata 2021 – 2027
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Kalwaria Zebrzydowska
- Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Kalwaria Zebrzydowska na lata 2007-2023

Najistotniejszym z punktu widzenia opracowywania niniejszej strategii, jest dokument „Małopolska 2030”. W dokumencie sformułowano cel główny: Małopolska regionem zrównoważonego rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, środowiskowym i terytorialnym oraz wskazano pięć obszarów tematycznych. Poniżej zaprezentowano te obszary wraz ze wskazaniem celów szczegółowych i głównych kierunków polityki rozwoju.

Obszar	Cel szczegółowy:	Główne kierunki polityki rozwoju:
Małopolskie	Rozwój społecznie wrażliwy, sprzyjający rodzinie	1. Małopolskie rodziny 2. Opieka zdrowotna 3. Bezpieczeństwo 4. Sport i rekreacja 5. Kultura i dziedzictwo 6. Edukacja 7. Rynek pracy
Gospodarka	Innowacyjna i konkurencyjna gospodarka	1. Innowacyjność 2. Konkurencyjność i przedsiębiorczość 3. Turystyka 4. Transport 5. Cyfrowa Małopolska 6. Gospodarka o obiegu zamkniętym
Klimat i środowisko	Wysoka jakość środowiska i dążenie do neutralności klimatycznej	1. Ograniczanie zmian klimatycznych 2. Gospodarowanie wodą 3. Bioróżnorodność i krajobraz 4. Edukacja ekologiczna
Zarządzanie strategiczne rozwojem	System zarządzania strategicznego rozwojem dostosowanym do wyzwań dekady 2020–2030	1. System zarządzania strategicznego rozwojem 2. Współpraca i partnerstwo 3. Promocja Małopolski
Rozwój zrównoważony terytorialnie	Zrównoważony i trwały rozwój oparty na endogenicznych potencjałach	1. Ład przestrzenny 1.2 Przeciwdziałanie niekontrolowanej suburbanizacji i rozpraszania zabudowy 1.2.1 Realizacja koncepcji osadnictwa zwartego i koncepcji zrównoważonego rozwoju miast i obszarów wiejskich 1.2.2 Przeciwdziałanie niekontrolowanej suburbanizacji na terenach otwartych oraz atrakcyjnych krajobrazowo i turystycznie. 2. Wsparcie miast 3. Rozwój obszarów wiejskich 3.1 Rozwój obszarów wiejskich w oparciu o endogeniczne potencjały 3.1.3 Ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego na obszarach wiejskich. 4. Spójność wewnątrzregionalna i dostępność

Ponadto, istotna z punktu widzenia strategii rozwoju jest realizacja przepisów ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo Wodne (Dz.U. z 2021 r., poz. 624,784, 1564, 1641), w szczególności art. 315 i art. 326, wskazujące dokumenty planistyczne ważne w procesie gospodarowania wodami, które powinny zostać uwzględnione w strategiach rozwoju gminy. Poniżej wskazano odniesienia do poszczególnych dokumentów w zakresie dotyczącym gminy Kalwaria Zebrzydowska.

Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły

Plany gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy, to podstawowe dokumenty planistyczne gospodarki wodnej. W dokumentach tego typu, ustalane są cele środowiskowe dla jednolitych części wód powierzchniowych. Jako cel podstawowy wskazano uzyskanie dobrego stanu ekologicznego (lub utrzymanie dobrego/bardzo dobrego i niepogorszenie tego stanu). Ustalenia, które zawarte są we wskazanym dokumencie powinny być uwzględnione w strategii rozwoju. Gmina Kalwaria Zebrzydowska położona jest w obszarze dorzecza Wisły.

Dorzecze to podzielone jest na siedem regionów wodnych:

- region wodny Małej Wisły
- region wodny Górnej-Zachodniej Wisły
- region wodny Górnej-Wschodniej Wisły
- region wodny Środkowej Wisły
- region wodny Dolnej Wisły
- region wodny Bugu
- region wodny Narwi

Gmina Kalwaria Zebrzydowska położona jest w regionie wodnym Górnej-Zachodniej Wisły. Poniżej przedstawiona została charakterystyka jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) oraz jednolitych części wód podziemnych (JCWPd).

Tabela 1 Charakterystyka jcwp zlokalizowanych na terenie gminy

Kod JCWP	Nazwa JCWP	Typologia JCW	Status	Stan ogólny	Cel środowiskowy		Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
					Stan lub potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	
RW2000122134789	Kleczańska	potok fliszowy	naturalna	dobry	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	niezagrożona
RW20001221356899	Cedron	potok fliszowy	naturalna	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW2000162135569	Sosnowianka	potok nizinny lessowo-gliniasty	naturalna	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona
RW200062135694	Mogiłka (Wierzbanówka)	potok wyżynny węglanowy z substratem drobnoziarnistym na lessach i lessopodobnych	naturalna	zły	dobry stan ekologiczny	dobry stan chemiczny	zagrożona

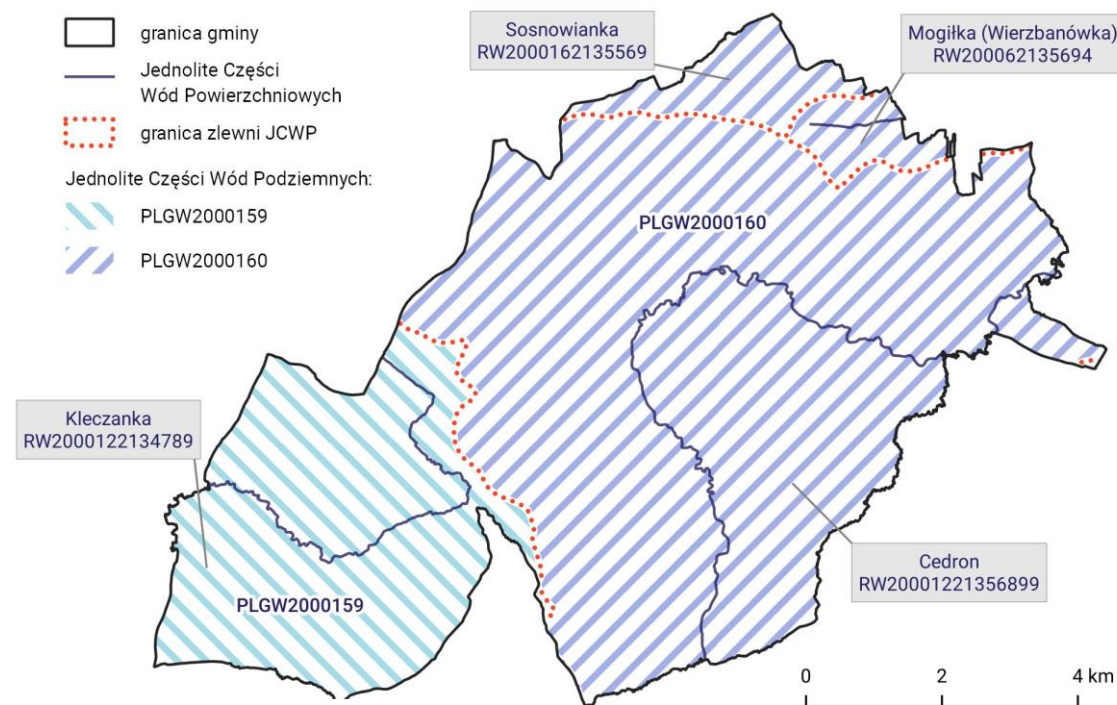
Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem bazy danych PGW KZGW.

Rysunek 1 JWCP i JCWPd na terenie gminy Kalwaria Zebrzydowska

Tabela 2 Charakterystyka jcwpd zlokalizowanych na terenie gminy

Numer JCWPd	Ogólna ocena stanu	Cel dla stanu chemicznego	Cel dla stanu ilościowego	Ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych
PLGW2000159	dobry	dobry	dobry	niezagrożona
PLGW2000160				

Źródło: opracowanie własne z wykorzystaniem bazy danych PGW KZGW.

Źródło: opracowanie własne

Aktualizacja Programu Wodno-Środowiskowego Kraju

Program Wodno-Środowiskowy Kraju to dokument planistyczny w gospodarowaniu wodami, który określa działania podstawowe i uzupełniające, których realizacja ma wpłynąć na poprawę bądź utrzymanie dobrego stanu wód.

W przypadku gminy Kalwaria Zebrzydowska, podstawowymi działaniami wskazanymi w programie wodno-środowiskowym, dla poszczególnych rzek na terenie gminy są:

Tabela 3 Działania przewidziane do realizacji w ramach Programu Wodno-Środowiskowego Kraju

Kleczanka	budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Kalwaria Zebrzydowska
	opracowanie oceny jakości wody wykorzystywanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia
	regularny wywóz nieczystości płynnych
Cedron	budowa sieci kanalizacyjnej w aglomeracji Kalwaria Zebrzydowska
	opracowanie oceny jakości wody wykorzystywanej do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia
	regularny wywóz nieczystości płynnych
Sosnowianka	budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków
	budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących
	kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata
	regularny wywóz nieczystości płynnych
Mogiłka (Wierzbanówka)	budowa indywidualnych systemów oczyszczania ścieków
	budowa nowych zbiorników bezodpływowych oraz remont istniejących
	kontrola postępowania w zakresie gromadzenia ścieków przez użytkowników prywatnych i przedsiębiorców oraz oczyszczania ścieków przez użytkowników prywatnych z częstotliwością co najmniej raz na 3 lata
	regularny wywóz nieczystości płynnych
PLGW2000159 PLGW2000160	coroczne raportowanie pomiarów ilości eksploatowanych wód podziemnych przez właściciela/użytkownika ujęcia

Źródło: opracowanie na podstawie Programu Wodno-Środowiskowego Kraju.

Plan zarządzania ryzykiem powodziowym dla obszaru dorzecza Wisły

Celem nadrzędnym, wskazywanym w planie zarządzania ryzykiem jest „ograniczenie potencjalnych negatywnych skutków powodzi dla życia i zdrowia ludzi, środowiska, dziedzictwa kulturowego oraz działalności gospodarczej”. Wśród celów głównych wymienia się:

1. Zahamowanie wzrostu ryzyka powodziowego
2. Obniżenie istniejącego ryzyka powodziowego
3. Poprawę systemu zarządzania ryzykiem powodziowym

Wśród działań mających na celu ograniczenie ryzyka powodzi wskazuje się m.in. na ochronę lub zwiększenie retencji dolin rzecznych, budowę hydrotechnicznych obiektów retencjonujących wodę czy dostosowanie przepustowości koryta cieków lub kanałów do racjonalnego przeprowadzania wód.

Mapy ryzyka i zagrożenia powodziowego przedstawia załącznik nr 4.

Plan przeciwdziałania skutkom suszy

Susza, obok powodzi to jedno z bardziej dotkliwych zjawisk naturalnych, które ma duży wpływ na środowisko, społeczeństwo i gospodarkę. Przywołany dokument zawiera katalog działań, które mają służyć przeciwdziałaniu skutkom suszy. Działania wyodrębnione w planie, skierowane są do różnych grup odbiorców i obszarów oraz związane są z wszystkimi sektorami gospodarki.

Wśród celów szczegółowych PPSS znajduje się:

- skuteczne zarządzanie zasobami wodnymi dla zwiększenia dyspozycyjnych zasobów wodnych na obszarach dorzeczy
- zwiększanie retencji na obszarach dorzeczy
- edukacja i zarządzanie ryzykiem suszy
- formalizacja i zaplanowanie finansowania działań służących przeciwdziałaniu skutkom suszy

Gmina Kalwaria Zebrzydowska na mapie klas łącznego zagrożenia suszą została zaklasyfikowana do obszarów umiarkowanie zagrożonych suszą, przy czym największe zagrożenie upatruje się w suszy hydrologicznej, czyli okresie obniżonych zasobów wód powierzchniowych w stosunku do sytuacji przeciętnej w wieloleciu.

Strategia Rozwoju Gminy Kalwaria Zebrzydowska na lata 2021-2027 realizuje zapisy i jest zgodna ze wszystkimi przytoczonymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi, w szczególności wpisuje się i realizuje zapisy nadrzędnego dokumentu planistycznego województwa małopolskiego.

3. Obszary strategicznej interwencji w strategii rozwoju województwa i zakres planowanych działań

Zgodnie z zapisami ustawy o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r. poz. 1372), w szczególności Art. 10e. ust. 3. pkt. 6) i 7) - *Strategia Rozwoju Gminy Kalwaria Zebrzydowska na lata 2021-2027* określa:

- obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa, o której mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 1668 oraz z 2021 r. poz. 1038), wraz z zakresem planowanych działań
- obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy, jeżeli takie zidentyfikowano, wraz z zakresem planowanych działań

W Strategii Rozwoju Województwa Małopolskiego „Małopolska 2030” jako obszary strategicznej interwencji wskazuje się:

- Krajowe OSI:
 - a) Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze
 - b) Gminy zmarginalizowane (w tym obszary zagrożone trwałą marginalizacją)
- Regionalne OSI:
 - c) Miejskie Obszary Funkcjonalne (MOF)
 - d) Obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia
 - e) Miejscowości uzdrowiskowe
 - f) Obszary prawnie chronione

Gmina Kalwaria Zebrzydowska wpisuje się w OSI - **Obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia**. Obszar ten obejmuje tzw. podregion oświęcimski, w którego skład wchodzi powiat chrzanowski, olkuski, oświęcimski i wadowicki. Gmina Kalwaria Zebrzydowska położona jest w powiecie wadowickim, dlatego też wpisuje się w ten typ OSI. Dodatkowo Gmina Kalwaria Zebrzydowska wpisuje się w OSI **obszary prawnie chronione**, z uwagi na występujący na jej terenie specjalny obszar ochrony Cedron, który obejmuje dolinę potoku Cedron. Obszary, które objęte są dodatkową ochroną, stanowią ograniczenie w rozwoju gmin, dlatego też wsparcie i szczególna interwencja w ich stronę, traktowana jest jako rekompensata dla barier, które tworzą tego typu obszary.

4. Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej przedstawia długookresową strategiczną wizję rozwoju gminy. Wynika on z wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań, zdiagnozowanych potrzeb i potencjału gminy z uwzględnieniem jej specyfiki i zróżnicowania.

Struktura funkcjonalno-przestrzenna gminy Kalwaria Zebrzydowska została przedstawiona za pomocą trzech map: mapy uwarunkowań, mapy zagospodarowania terenu oraz modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej.

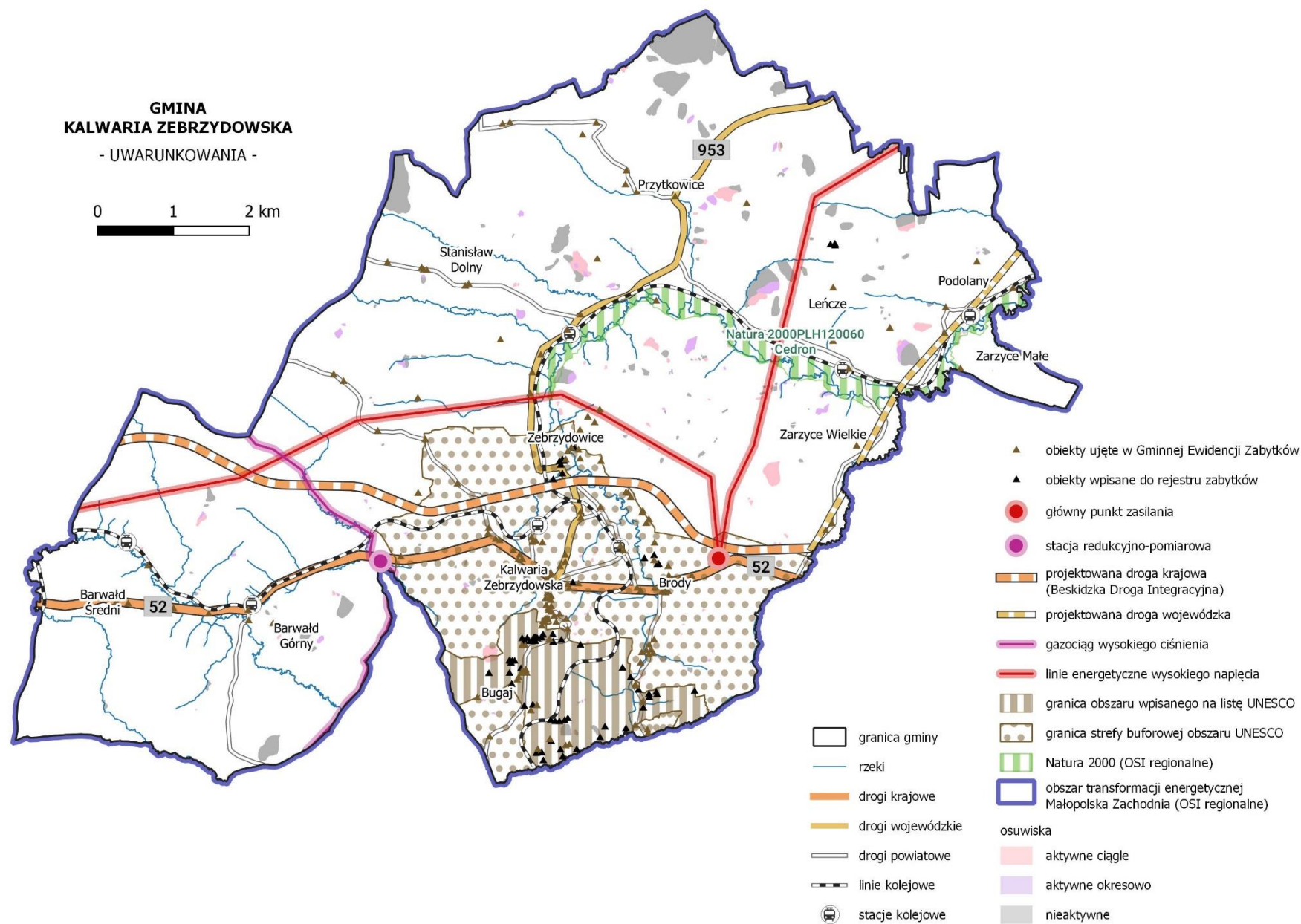
Mapa uwarunkowań jest analizą kluczowych uwarunkowań mających wpływ na kierunek rozwoju gminy. Przedstawia układ komunikacyjny, wybrane elementy infrastruktury technicznej, zasoby środowiska przyrodniczego, zasoby dziedzictwa historycznego i kulturowego, obszary wymagające ochrony oraz obszary występowania zagrożeń naturalnych. Mapa uwzględnia także obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa.

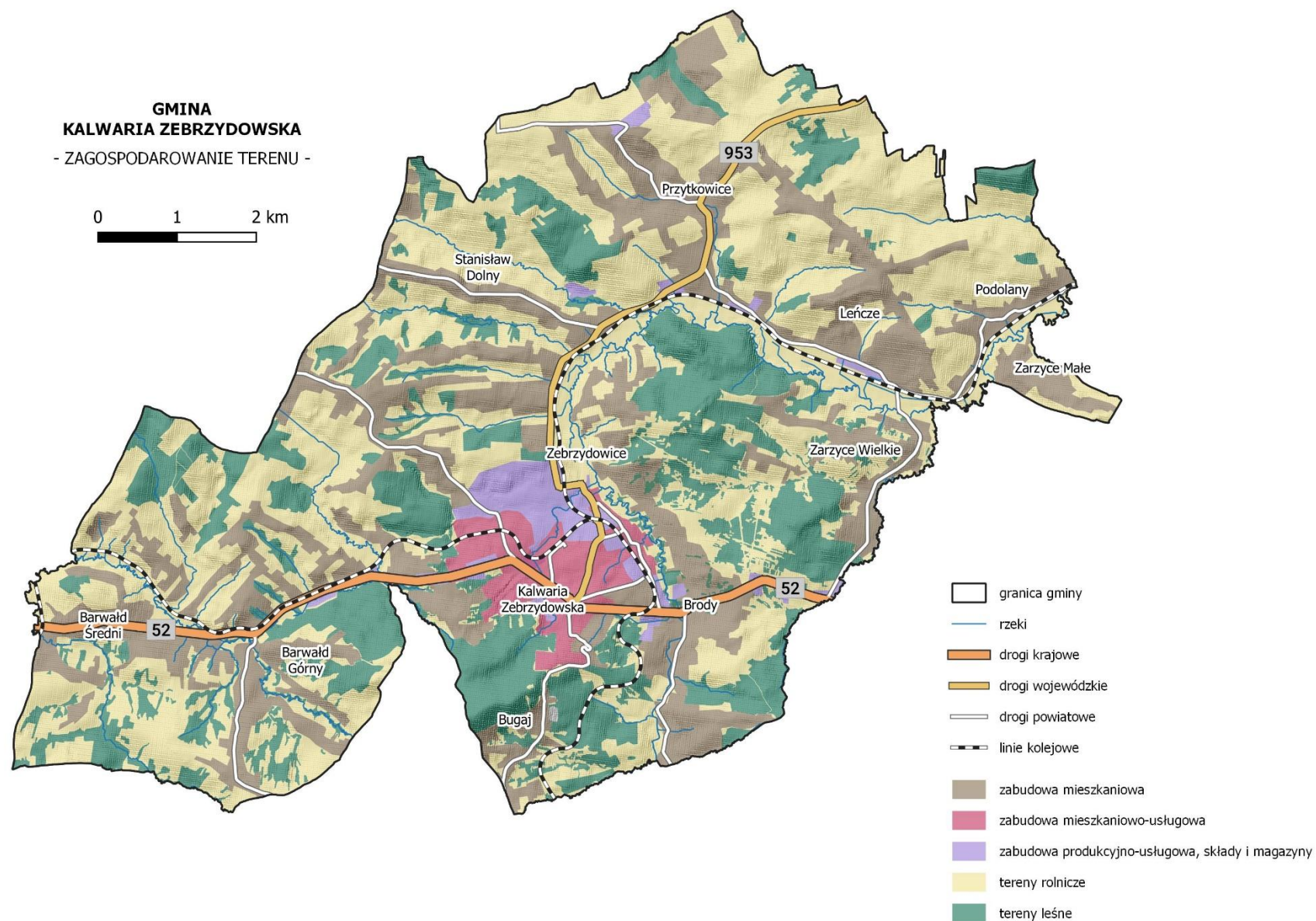
Mapa zagospodarowania terenu przedstawia główne kierunki zagospodarowania na podstawie Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gminy.

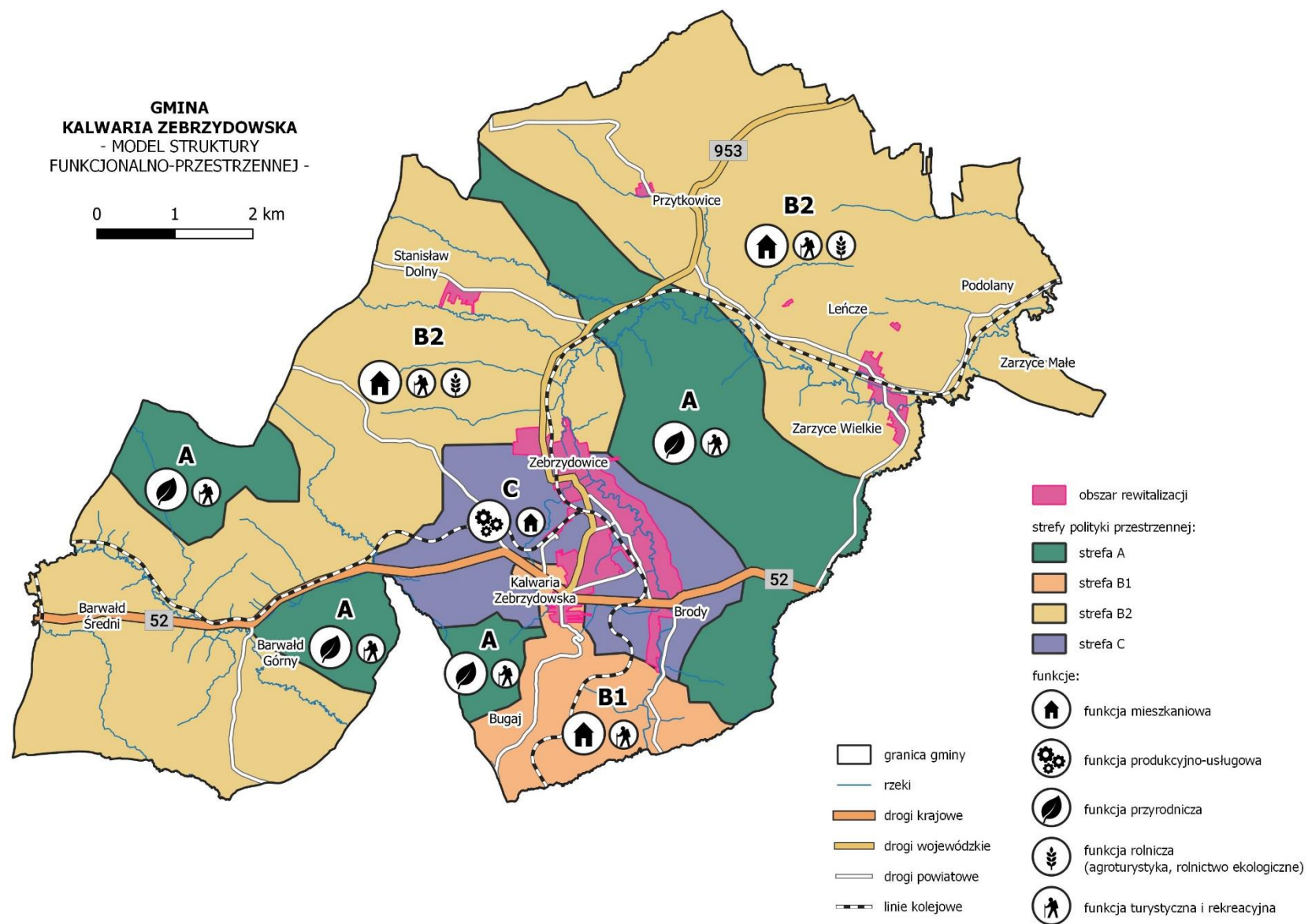
Model struktury funkcjonalno-przestrzennej wskazuje ogólne kierunki rozwoju przestrzennego gminy, obszary problemowe oraz obszary z potencjałem rozwojowym o określonych funkcjach. Mapa ma charakter schematyczny i może przedstawiać projektowane kluczowe inwestycje, strefy aktywności gospodarczej, obszary doposażenia w infrastrukturę techniczną, obszary rewitalizacji.

W gminie Kalwaria Zebrzydowska wyróżniono następujące strefy polityki przestrzennej:

- Strefa A – strefa naturalnej przestrzeni przyrodniczej (funkcja wiodąca: przyrodnicza, funkcja dopełniająca: turystyczna i rekreacyjna)
- Strefa B1 – strefa rozwoju mieszkalnictwa (funkcja wiodąca: mieszkaniowa, funkcja dopełniająca: turystyczna i rekreacyjna)
- Strefa B2 – strefa rozwoju mieszkalnictwa (funkcja wiodąca: mieszkaniowa, funkcja dopełniająca: turystyczna i rekreacyjna, rolnicza)
- Strefa C – strefa aktywności gospodarczej (funkcja wiodąca: produkcyjno-usługowa, funkcja dopełniająca: mieszkaniowa)

5. Wnioski z diagnozy i badań społecznych

Wnioski z diagnozy

Demografia

- Według danych pochodzących z BDL GUS, między 2010 a 2020 rokiem liczba ludności nieznacznie się zwiększyła (1,7%) – z 19 690 do 20 022 osób.
- Prognozy dotyczące liczby ludności zapowiadają się dość optymistycznie – ludności będzie przybywać. Prognozuje się, że w 2030 r. liczba ludności zwiększy się o około 2% w stosunku do roku 2020. W 2030 r. gminę będzie zamieszkiwać prawdopodobnie 20 430 osób.
- Udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, w analizowanym okresie 2016-2020, utrzymywał na poziomie około 19,3%. Odsetek osób w wieku produkcyjnym zmniejszył się z 63,3% w 2016 r. do 61,4% w 2020 r. W gminie widoczny jest wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Na początku analizowanego okresu odsetek osób w wieku poprodukcyjnym wynosił 17,4% i wzrósł do 19,3% w 2020 r. Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej wyniósł 16% w 2020 r. Wartość ta jest zbliżona do wartości dla powiatu (16,1%) i nieco niższa niż wartość dla województwa (17,4%).
- W latach 2016-2020 przyrost naturalny na 1000 ludności utrzymywał się na poziomie dodatnim. W 2020 r. wartość tego wskaźnika wyniosła 0,2, co jest wynikiem wyższym niż średnia powiatu wadowickiego (-2,08) i województwa małopolskiego (-1,01).
- Saldo migracji na 1000 osób w 2020 r. wynosiło 0,4, co oznacza, że więcej ludzi zameldowało się niż wymeldowało. W porównaniu do powiatu wadowickiego (-0,39) jest to wynik lepszy, zaś w stosunku do województwa (1,17) wynik jest gorszy. Najwyższa wartość salda migracji dla gminy wyniosła 2,6 w 2016 r. W 2018 i 2019 r. wartość wskaźnika salda migracji osiągnęła wartości ujemne.

Edukacja i kultura

- Do 2019 r. odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach systematycznie zwiększał się, osiągając poziom 9,3%. W 2020 r. , odsetek dzieci w żłobkach zmalał do 4,5%.
- Odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, również wzrastał. W 2019 r. wyniósł 95,3 %. Jest to odsetek wyższy w porównaniu do wartości powiatowej (91,6%) i wojewódzkiej (91,8%).
- Współczynnik skolaryzacji brutto zwiększał się. W 2019 r. wyniósł 100,4 %. W porównaniu do 2016 r., współczynnik wzrósł o 1,63 pp.
- Wyniki egzaminu ósmoklasisty pokazują, że uczniowie gminy Kalwaria Zebrzydowska w 2021 r. uzyskali gorsze wyniki, w porównaniu do średniej powiatowej i wojewódzkiej. W 2021 r.

najwyższy wynik ósmoklasiści uzyskali z języka angielskiego (64,0%), a najniższy z matematyki (49,6%).

- W 2020 r. nastąpił spadek liczby czytelników bibliotek publicznych na 1000 ludności. Spadła również liczba wypożyczeń księgozbioru na jednego czytelnika. Związane jest to prawdopodobnie z pandemią Covid-19 i ograniczeniem działalności bibliotek w tym czasie.
- Analiza danych wskazuje na spadek w udziale wydatków ogółem, budżetu przeznaczanego na edukację – z 39,4% w 2016 r. do 31% w 2020 r. Zauważono natomiast wzrost udziału wydatków na kulturę, który w analizowanym okresie wzrósł o 1 pp. i w 2020 r. wyniósł 3,2%.

Pomoc społeczna

- W okresie 2016–2019 r. liczba beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności zmalała. W 2019 r. wartość wskaźnika wyniosła 420. W porównaniu do wartości powiatowej i wojewódzkiej, wartości dla gminy Kalwaria Zebrzydowska były wyższe.
- Kwoty udzielonych świadczeń w ramach zadań własnych gminy w analizowanym okresie zmniejszyły się. W 2020 r. kwota świadczeń była o 4% niższa od tej z roku 2016 i wynosiła 1 069 836 zł.
- Pozytywnym zjawiskiem jest zmniejszenie liczby rodzin objętych pomocą społeczną z 635 w 2016 r. do 494 w 2020 r.
- W 2020 r. głównymi przyczynami przyznania pomocy była długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność i ubóstwo.
- W strukturze rodzin objętych pomocą społeczną przeważają emeryci i renciści. W 2020 r. odsetek rodzin emerytów i rencistów wyniósł 35,4%. W stosunku do 2016 r. nastąpił wzrost o niemal 6 pp. Wskazuje to na problem starzenia się społeczeństwa. Odsetek rodzin z dziećmi i rodzin niepełnych objętych pomocą w 2020 r. spadł w stosunku do 2016 r. i w 2020 r. wyniósł kolejno 19,2% i 6,9%.
- Liczba osób, którym przyznano zasiłki stałe nieznacznie zmniejszyła się. W 2020 r. wynosiła 87. Największe zmiany odnotowano w liczbie osób, którym udzielono zasiłki celowe. W porównaniu do 2016 r. ich liczba zmalała o 83. W 2020 r. liczba osób pobierających zasiłki celowe wynosiła 372.

Przedsiębiorczość i rynek pracy

- W analizowanym okresie liczba podmiotów gospodarczych zwiększyła się o 8%. W 2016 r. liczba zarejestrowanych podmiotów wynosiła 2727, zaś w 2020 r. - 2934.
- Wskaźnik podmiotów wpisanych do REGON w przeliczeniu na 10 tys. ludności w 2020 r. wyniósł 1 465, co jest wartością znacznie wyższą w porównaniu do powiatu wadowickiego i województwa małopolskiego.

- W ostatnich pięciu latach, liczba podmiotów nowo zarejestrowanych była wyższa w stosunku do podmiotów wyrejestrowanych. W 2020 r. liczba nowych podmiotów wynosiła 88, w tym roku wyrejestrowane zostały 52 podmioty, w przeliczeniu na 1000 ludności.
- Wskaźnik liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 10 tys. ludności w 2020 r. wynosił 1 214. W stosunku do 2016 r. nastąpił wzrost o około 8%, co wiąże się ze wzrostem przedsiębiorczości wśród mieszkańców gminy.
- Wskaźnik liczby fundacji, stowarzyszeń i organizacji na 10 tys. ludności w badanym okresie utrzymywał się na podobnym poziomie, osiągając wartość około 25. Wskaźnik ten był niższy w porównaniu do wartości powiatowej i wojewódzkiej.
- W okresie 2016-2020 liczba osób pracujących nieznacznie się zmniejszyła. W 2020 r. liczba osób pracujących osiągnęła 4 122. W 2020 r. odsetek pracujących kobiet był wyższy niż pracujących mężczyzn. Kobiety stanowiły 51% wszystkich pracujących, zaś mężczyźni nieco mniej – 49%.
- Od 2016 r. do 2019 r. liczba osób bezrobotnych systematycznie malała, osiągając w 2019 r. najniższą wartość wynoszącą 268 osób. W wyniku pandemii Covid-19 i związanym z tym spowolnieniem gospodarki sytuacja uległa pogorszeniu. W 2020 r. nastąpił wzrost o 229 osób, zatem liczba bezrobotnych wyniosła 497.
- W analizowanym okresie liczba bezrobotnych kobiet zawsze była wyższa od liczby bezrobotnych mężczyzn. W 2020 r. udział liczby kobiet w liczbie osób bezrobotnych wyniósł 53% a udział mężczyzn 47%.

Infrastruktura i ochrona środowiska

- W gminie Kalwaria Zebrzydowska, w 2019 r. z sieci wodociągowej korzystało 82,1% mieszkańców. Z instalacji gazowej korzystało niemal 54% ludności. Najgorzej przedstawia się sytuacja dotycząca sieci kanalizacyjnej. W 2019 r. z kanalizacji korzystało zaledwie 11,2% mieszkańców gminy. Rozbudowa sieci kanalizacyjnej stanowi istotne wyzwanie dla władz gminy i powinna stać się zadaniem priorytetowym.
- W latach 2016-2020 wydatki z budżetu miasta przeznaczone na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska oscylowały na poziomie 8%.
- W 2020 r. największe wydatki związane były z gospodarką odpadami komunalnymi, a najmniej wydano na oczyszczanie miast i wsi. Największy spadek wydatków dotyczy gospodarki ściekowej i ochrony wód – wydatki zmalały o 416 626 zł. W 2016 r. wydatki te wyniosły 699 059 zł, a w 2020 r. - 282 433 zł. Na ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu w 2020 r. wydano 1 014 637 zł, czyli o 641 972 zł więcej w porównaniu do 2016 r. (372 666 zł).

- Udział procentowy odpadów zebranych selektywnie z gospodarstw domowych w relacji do ogółu odpadów zwiększył się w analizowanym okresie. W 2020 r. wyniósł 42,3%, wartość ta jest na podobnym poziomie zarówno w powiecie wadowickim (42,4%) jak i województw małopolskim (42,4%).

Finanse samorządowe

- W analizowanym okresie sytuacja budżetowa gminy była korzystna – dochody gminy przewyższały wydatki.
- Główne źródło dochodów gminy to dochody własne. W 2020 r. wynosiły 46 693 678 zł, co stanowi 42 % źródeł dochodów.
- Wśród dochodów własnych gminy na pierwszym miejscu plasuje się podatek dochodowy od osób fizycznych, następnie podatek od nieruchomości oraz podatek dochodowy od osób prawnych.
- Według działów klasyfikacji budżetowej, w 2020 r. najwięcej wydatków przeznaczono na oświatę i wychowanie, a następnie na rodzinę. Sporą część wydatków budżetu stanowiły te na gospodarkę komunalną i ochronę środowiska oraz wydatki na transport i łączność.
- W latach 2016-2020 obserwowana była tendencja wzrostowa dotycząca dochodów gminy na 1 mieszkańca. Dochody te w 2020 r. wzrosły o 46% w stosunku do 2016 r. W 2020 r. wysokość dochodów na 1 mieszkańca wyniosła 5 485 zł.
- Analizując wskaźniki oceny finansowej gminy, w 2019 wskaźnik dotyczący samofinansowania był na bardzo wysokim poziomie – 122,9.

Wnioski z badań społecznych

1. Blisko 54% z 282 mieszkańców biorących udział w badaniu, ocenia gminę Kalwaria Zebrzydowska jako dobre miejsce do życia. Negatywne opinie wyraziło około 32% respondentów.
2. Około 35% ankietowanych rozważa zmianę miejsca zamieszkania w najbliższych 5 latach. 12,4% z nich wskazuje na inną miejscowość na terenie województwa małopolskiego, którą mogą być np. Wadowice, z którymi Kalwaria Zebrzydowska sąsiaduje.
3. Wśród najlepiej ocenianych aspektów mieszkańcy wskazują na dostępność szkół (89,4%) i przedszkoli (75,5%), a także na dostępność miejsc i usługowych i handlu (80,9%). Mieszkańcy pozytywnie oceniają również odbiór odpadów komunalnych, co wskazuje, że kwestie środowiskowe mają dla nich znaczenie i są ważne. W ostatnich 4 latach zauważalne są pozytywne zmiany w kwestii dotyczącej odpadów selektywnie zebranych z gospodarstw domowych w stosunku do ogółu odpadów – w 2020 r. wartość wskaźnika była równa 42,3%. Ponad 75% ankietowanych wysoko ocenia również poczucie bezpieczeństwa, które ma

bezpośredni wpływ na jakość życia i poziom zadowolenia z zamieszkiwania gminy Kalwaria Zebrzydowska.

4. Najgorzej oceniono liczbę ścieżek rowerowych – ponad 90% ankietowanych oceniło ten aspekt negatywnie. Drugą najgorzej ocenianą kwestią była jakość powietrza – 79,1% mieszkańców zauważył ten problem. Ponadto, nie bez znaczenia pozostają kwestie dotyczące niskiej jakości dróg czy możliwości rozwoju zawodowego na terenie gminy.
5. Jako kierunek rozwoju najkorzystniejszy dla gminy, ankietowani wskazują atrakcyjną ofertę spędzania czasu (48,2%). Ludzie zamożniejsi, mają aspiracje oraz kreują nowe potrzeby. Gmina Kalwaria Zebrzydowska powinna być w stanie zaspokoić potrzeby mieszkańców oraz być miejscem z bogatą ofertą czasu wolnego. Dodatkowo, respondenci chcą, aby ich miejsce zamieszkania stanowiło jednocześnie ich miejsce pracy, dlatego 42,2% ankietowanych jako kierunek wskazało silną gospodarkę.
6. W pytaniu dotyczącym skojarzeń z gminą Kalwaria Zebrzydowska, najczęściej wskazywano, że gmina ta nie ma potencjału i charakteru (22,7%), a 19,1% określiło ją jako gminę spokojną, co koresponduje z pierwszą odpowiedzią i przedstawia gminę jako miejsce, w którym nic się nie dzieje. Istotne jest, aby Kalwaria Zebrzydowska zbudowała swoją tożsamość, w oparciu o więcej niż ofertę pielgrzymkową.
7. Wśród mocnych stron przeważająca część ankietowanych wskazuje na zabudowę sakralną i zabytki (29,3%), atrakcyjność turystyczną (14,6%) i lokalizację (13,8%). Warte podkreślenia są również tradycje związane z rzemiosłem kalwaryjskim i produkcją mebli obecną do dziś, na które wskazało 6,3% ankietowanych.
8. Jako słabe strony oprócz zanieczyszczenia powietrza (21,7%), mieszkańcy wskazują również brak inwestycji, rozwoju (15,7%). Ze struktury odpowiedzi ankietowanych wynika, że aspekty, w które gmina powinna zainwestować dotyczą przede wszystkim rozbudowy oferty i bazy sportowo-rekreacyjnej – powstanie basenu czy budowa ścieżek rowerowych.
9. Wyzwaniem dla gminy Kalwaria Zebrzydowska w opinii respondentów jest stworzenie miejsc, w których będą mogli spędzać czas wolny oraz odpowiedniej infrastruktury. Jako priorytety ankietowani wskazali m.in. budowę basenu (7,5%) czy utworzenie ścieżek rowerowych (7,1%). Zmiana w tym zakresie znacząco poprawi i wpłynie pozytywnie na atrakcyjność gminy. Dodatkowo, zmianom tym powinny towarzyszyć podkreślana kilkakrotnie poprawa kwestii środowiskowych, w szczególności jakości powietrza.

6. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
stopniowo wzrastająca liczba ludności – wzrost w ostatniej dekadzie o około 1,3% - o 267 osoby, obecnie gminę zamieszkuje 20 022 mieszkańców	widoczne procesy starzenia się społeczności lokalnej – wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym z 16,9% w 2015 r. do 19,3% w 2020 r., jeden z wyższych odsetków osób w wieku 65+ (16%) w porównaniu do pozostałych gmin powiatu wadowickiego
lokalizacja i dostępność komunikacyjna - bliskość Krakowa, droga krajowa 52, linie kolejowe 097 i 117	niewykorzystany w pełni potencjał gminy – niewielkie korzyści ekonomiczne dla lokalnej gospodarki z uwagi na ruch turystyczny
wzrastająca liczba podmiotów gospodarczych – w ciągu ostatnich 5 lat przybyło 300 podmiotów (wzrost o 11%), obecnie liczba podmiotów jest równa 2 934	dominacja turystyki jednodniowej – brak odpowiedniej infrastruktury i wykorzystania potencjału, by zatrzymać turystów na dłużej
wzrastająca liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – w przeliczeniu na 1000 osób w 2020 r. wynosiła 121 (wartość dla powiatu była równa 91)	osłabienie kondycji zakładów rzemieślniczych
specjalizacja terytorialna – obszar produkcji meblowej, całoroczna ekspozycja wyrobów rzemieślniczych	niewystarczająco rozbudowane zaplecze sportowo-rekreacyjne – m.in. brak basenu
rzemiosło kalwaryjskie z silnymi tradycjami - funkcjonowanie Cechu Rzemiosł Różnych, potencjał rozwojowy w szczególności dotyczący stolarstwa, meblarstwa, obuwnictwa	brak ścieżek rowerowych w gminie – 90,4% respondentów negatywnie ocenia ten aspekt
Kalwaria Zebrzydowska miejscem kultu – generowanie ruchu turystycznego w oparciu o turystykę pielgrzymkową i obiekty sakralne	ukształtowanie terenu, rozproszenie zabudowy - determinujące wysokie koszty rozbudowy infrastruktury komunalnej
wysoki stopień pokrycia powierzchni gminy miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego - 99,9% powierzchni	niedostatecznie rozwinięta sieć kanalizacyjna - liczba osób korzystających z kanalizacji w 2019 r. wynosiła zaledwie 11,2%
wysoka wartość współczynnika skolaryzacji netto – w 2019 r. wynosił 99,36%, była to druga zaraz po gminie Mucharz, najwyższa wartość dla gmin powiatu wadowickiego	niska jakość powietrza - problem związany z niską emisją i sposobem ogrzewania

Szanse	Zagrożenia
korzystne położenie względem aglomeracji krakowskiej oraz konurbacji śląskiej – zaplecze kadrowe, oferta kulturalna oraz edukacyjna, rynki zbytu	peryferyjne położenie w Subregionie Małopolski Zachodniej
budowa obwodnicy oraz budowa beskidzkiej drogi integracyjnej	niepewna sytuacja na rynku pracy będąca wynikiem pandemii COVID-19
rozpoznawalność Kalwarii Zebrzydowskiej w kraju i za granicą - wpisanie na listę światowego dziedzictwa UNESCO	odpływ młodych i wykształconych mieszkańców do innych ośrodków, przede wszystkim Krakowa
wzmocnienie współpracy między poszczególnymi obszarami regionu - budowanie ponadlokalnych produktów turystycznych, kontynuowanie działalności promocyjnej	stereotypizacja i negatywne pojmowanie społeczne szkolnictwa zawodowego
wydłużenie pobytu turystów (turystyka weekendowa, a nie jednodniowa) - integracja produktów turystycznych w pakiety turystyczne oraz rozwój usług w zakresie SPA & Wellness bazując na walorach środowiska naturalnego	zagrożenia dla środowiska przyrodniczego – zagrożenie powodziowe (potok Cedron) i osuwiskowe (położenie w obrębie fliszu karpackiego wpływające na możliwość wystąpienie ruchów masowych)
współpraca przedsiębiorców ze szkołą zawodową – współuczestnictwo w procesie kształcenia zawodowego i promocji zawodów pożądaných (stolarz, tapicer)	

II Część planistyczna

7. Wizja i misja rozwoju

Wizja rozwoju Gminy Kalwaria Zebrzydowska koncentruje się na trzech wymiarach: społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym. Wynika to z nowej definicji strategii rozwoju gminy, wskazującej na trójwymiarową perspektywę opracowywania planów strategicznych i operacyjnych w przypadku samorządów gminnych. Trójdzielna struktura znajdzie odzwierciedlenie w kolejnych rozdziałach, które w tematyczny sposób będą odnosiły się do poszczególnych obszarów planistycznych, wymiarów tworzących domenę strategiczną.

Pierwszy filar interwencji to wymiar przestrzenny odwołujący się do przestrzeni publicznej i jej jakości. Hasłowo można stwierdzić, że wymiar odnosi się do szerokiego spektrum działalności obejmującej m.in. infrastrukturę techniczną, środowisko naturalne, ład architektoniczny i urbanistyczny oraz stopień i jakość zagospodarowania przestrzeni publicznych. Innymi słowy traktuje się wymiar przestrzenny jako cały ekosystem otaczający mieszkańców miasta i gminy Kalwaria Zebrzydowska.

Wątki gospodarcze to w istocie kluczowe segmenty gospodarcze gminy, rynek pracy i sfera szeroko rozumianej atrakcyjności inwestycyjnej. Wśród głównych czynników wyróżniających Kalwarię Zebrzydowską należy wskazać manierystyczny zespół architektoniczno-krajobrazowy oraz park pielgrzymkowy w Kalwarii Zebrzydowskiej, znajdujący się od 1999 r. na liście światowego dziedzictwa UNESCO. Tym samym mamy do czynienia z dziedzictwem przyciągającym rzesze wiernych i pielgrzymów, jak również turystów zainteresowanych unikalnością zabytkowego zespołu, o czym zaświadcza chociażby wpis na przywołaną listę. Drugim elementem kreującym lokalny rynek pracy jest tradycja i jakość rzemiosła wytwarzanego w Kalwarii Zebrzydowskiej, ze szczególnym uwzględnieniem stolarstwa i branży obuwniczej.

Wątki społeczne jako trzeci filar, odnoszą się przede wszystkim do dobrostanu, jakości życia mieszkańców istotnej przede wszystkim z punktu widzenia standardu świadczonych usług publicznych, aktywności społecznej obejmującej trzeci sektor, czy też co raz częściej wskazywanym jako ważny czynnik: ofertę czasu wolnego.

Należy zwrócić uwagę, że poszczególne wymiary przenikają się, natomiast w pewnym uproszczeniu można stwierdzić, że wymiar przestrzenny ma charakter materialny, odnosi się do otoczenia w jakim funkcjonują mieszkańcy i często sprowadza się do kwestii podejmowania różnorodnych działań inwestycyjnych. Wymiar gospodarczy to de facto sfera związana z podstawową aktywnością mieszkańców, zarabkowaniem, zapewnianiem dzięki niemu niezbędnych potrzeb socjalno-bytowych oraz na kolejnych etapach również potrzeb wyższego rzędu. Natomiast wymiar społeczny to przede

wszystkim katalog działań miękkich, przekładających się na wzmacnianie i kreowanie funkcji symbolicznych, integrowanie wspólnot lokalnych i całej społeczności zamieszkującej Gminę Kalwaria Zebrzydowska.

Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania sformułowano wizję – projektowany stan docelowy oraz misję, swoisty cel nadrzędny, do którego wspólnota samorządowa dąży, m.in. poprzez konsekwentne realizowanie planów strategicznych i operacyjnych zapisanych w przedmiotowej *Strategii Rozwoju Gminy Kalwaria Zebrzydowska na lata 2021-2027*. Należy podkreślić, że wizja i komplementarna względem niej misja, zostały wypracowane w sposób partycypacyjny, włączający mieszkańców w prace nad treścią dokumentu. Ostateczne brzmienie przytoczonych poniżej zapisów jest jedynie wynikiem finalnego zredagowania pozyskanego materiału roboczego.

Wizja Gminy Kalwaria Zebrzydowska

Jak chcemy żeby wyglądała
Gmina Kalwaria Zebrzydowska w roku **2027**?

Gmina Kalwaria Zebrzydowska to wyróżniający się lokalny ośrodek wzrostu w skali powiatu wadowickiego oraz południowej części Małopolski. Wysoka jakość usług publicznych wyróżnia gminę i wpływa na jej dobry wizerunek oraz wzrastającą atrakcyjność osiedleńczą.

Dysponujemy atrakcyjnym rynkiem pracy. Dobrostan i zamożność mieszkańców istotnie wzrosła poprzez efektywne wykorzystanie potencjału lokalnych rzemieślników oraz potencjału turystycznego, uwzględniającego unikalność umieszczonego na liście UNESCO sanktuarium pasyjno-maryjnego oo. Bernardynów.

Sprawność samorządu i jego partnerów pozwala na skuteczne przyciąganie inwestycji oraz rozwijanie infrastruktury technicznej, przy jednoczesnej dbałości o ekosystem i jego bioróżnorodność.

Kalwaria Zebrzydowska to gmina przyjazna do życia, pracy i rozwoju, realizująca swoje hasło przewodnie: od wieków solidni, uczciwi i pracowici.

Uwarunkowania:	<i>Wizja odnosi się do trzech wymiarów planowania stanowiących ośnowę prowadzenia polityki rozwoju w Gminie Kalwaria Zebrzydowska. Należy podkreślić, że treść wizji jest mocno osadzona w konkretnych zasobach, produktach i identyfikowanych przewagach realnie wyróżniających gminę. Tym samym należy podkreślić, że przywołana wizja jest ambitna acz realizowalna.</i>
----------------	--

Misja rozwoju Gminy Kalwaria Zebrzydowska

Jakie jest credo Naszej działalności?
Jaki cel nadrzędny przyświeca wspólnocie samorządowej
i w oparciu o jakie wartości?

Misją Kalwarii Zebrzydowskiej jako jednostki samorządu terytorialnego jest podniesienie jakości życia wszystkich mieszkańców poprzez wysoki standard usług publicznych, przyjazną przestrzeń publiczną, dostosowaną do potrzeb infrastruktury oraz atrakcyjny lokalny rynek pracy.

Wartości kształtujące misję:	Dobro wspólne	Dziedzictwo rzemieślnicze	Przedsiębiorczość mieszkańców
	Samorządność	Tradycja pielgrzymkowa	Zrównoważony rozwój
Uwarunkowania:	<i>Sformułowane wartości i hasła przewodnie, ilustrują w istocie zasady, w zgodzie z którymi będzie realizowana całość planu strategicznego. Można je również traktować jako zobowiązanie samorządu lokalnego czy też swoistą wspólną deklarację wszystkich interesariuszy działających na rzecz dobrostanu Gminy Kalwaria Zebrzydowska.</i>		

8. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

Cele strategiczne rozwoju zostały wypracowane w obrębie domen tożsamych z wymiarami planistycznymi: społecznym, gospodarczym oraz przestrzennym.

Wymiar przestrzenny	
Cel strategiczny 1	Systematyczna poprawa jakości infrastruktury, przestrzeni publicznej oraz środowiska naturalnego
Wymiar gospodarczy	
Cel strategiczny 2	Zwiększenie i efektywne wykorzystanie istniejącego potencjału gospodarczego
Wymiar społeczny	
Cel strategiczny 3	Optymalizacja usług kierowanych do mieszkańców wraz z poprawą ich jakości

9. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych

Wymiar przestrzenny

Cel strategiczny 1

Systematyczna poprawa jakości infrastruktury, przestrzeni publicznej oraz środowiska naturalnego

Kierunek działania 1.

Wysoki standard infrastruktury technicznej

Infrastruktura techniczna, jej modernizacja i rozbudowa to podstawowe oczekiwanie mieszkańców, a zarazem najważniejsze wyzwanie samorządu gminy o charakterze inwestycyjnym. Należy podejmować planowane działania w sposób partycypacyjny i zrównoważony, obejmujący interesy wszystkich miejscowości. Istotnym uwarunkowaniem rozwojowym będzie zapowiadane wybudowanie Beskidzkiej Drogi Integracyjnej, która znacząco wpłynie na model przestrzenno-funkcjonalny i uwarunkowania rozwojowe.

Zakres interwencji

1. Modernizacja, przebudowa i rozbudowa sieci drogowej w spójności z obecnym i planowanym układem dróg ponadgminnych
2. Modernizacja infrastruktury drogowej na terenie Gminy Kalwaria Zebrzydowska
3. Dostosowanie infrastruktury do profilu gminy, który ze względu na swój rzemieślniczy charakter determinuje powstawanie dużego ruchu i degradację infrastruktury komunikacyjnej
4. Współpraca z zarządcami dróg pozostających poza kompetencjami samorządu gminnego w zakresie poprawy ich jakości
5. Realizacja działań na rzecz rozbudowy i modernizacji ciągów pieszych
6. Budowa systemu ścieżek rowerowych (o znaczeniu komunikacyjnym) oraz szlaków rowerowych (o znaczeniu rekreacyjno-turystycznym), ze szczególnym wskazaniem na miasto Kalwaria Zebrzydowska
7. Zwiększenie liczby miejsc parkingowych i optymalizacja polityki parkingowej
8. Wprowadzenie jednolitego znakowania ulic na terenie całej gminy
9. Zwiększenie bezpieczeństwa poprzez zapewnienie wysokich standardów chodników oraz budowę oświetlenia ulicznego (szczególnie na terenach wiejskich oraz w pobliżu dróg)
10. Rewitalizacja techniczna obiektów użyteczności publicznej oraz gminnego zasobu mieszkaniowego
11. Prowadzenie działań związanych z ochroną zabytków
12. Poprawa i modernizacja budynków placówek edukacyjnych
13. Podejmowanie działań na rzecz przebudowy i rewitalizacji rynku w Kalwarii Zebrzydowskiej, wykreowanie go jako wizytówki gminy, salonu miasta
14. Estetyzacja przestrzeni publicznych (ze szczególnym uwzględnieniem terenu miasta)

15.	Prowadzenie działań planistycznych (w zakresie MPZP) ukierunkowanych na powstawanie zabudowy wielorodzinnej
16.	Aktualizacja Gminnego Programu Rewitalizacji i kontynuowanie działań rewitalizacyjnych

Wymiar przestrzenny

Cel strategiczny 1

Systematyczna poprawa jakości infrastruktury, przestrzeni publicznej oraz środowiska naturalnego

Kierunek działania 2.

Aktywna ochrona środowiska naturalnego

Środowisko naturalne, dbałość o ekosystem to wyzwania horyzontalne, świadczy o tym polityka Unii Europejskiej m.in. w postaci tzw. „green dealu” ale również decyzje regionalne podejmowane z poziomu samorządu województwa małopolskiego (szczególnie w odniesieniu do walki ze smogiem). Jako fundamentalne należy potraktować przede wszystkim wspomnianą jakość powietrza oraz przystosowanie do zachodzących zmian klimatycznych, poprzez szeroko rozumiane działania adaptacyjne. Jednocześnie istotne jest niwelowanie różnic w dostępie do infrastruktury wodno-ściekowej, co jest wyzwaniem o charakterze cywilizacyjnym.

Zakres interwencji

1.	Rozbudowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej
2.	Kompleksowe modernizowanie systemu gospodarki wodno-ściekowej
3.	Poprawa dostępności do wody, szczególnie na terenach wiejskich
4.	Tworzenie i rozbudowa kanalizacji burzowej
5.	Rozwój indywidualnych rozwiązań w zakresie oczyszczania ścieków, w tym budowa oczyszczalni przy obiektach użyteczności publicznej oraz oczyszczalni przydomowych
6.	Podjęcie kompleksowych działań na rzecz poprawy jakości powietrza (ograniczenie niskiej emisji)
7.	Wspieranie transformacji energetycznej, wsparcie w wymianach indywidualnych źródeł ciepła w gospodarstwach indywidualnych
8.	Wymiana oświetlenia ulicznego na energooszczędne
9.	Aktywne adaptowanie do zmian klimatycznych, poprzez wprowadzanie zasad gospodarki obiegu zamkniętego
10.	Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej (m.in. OSP Stanisław Dolny i OSP Leńcze) oraz gminnego zasobu komunalnego
11.	Rozwijanie odnawialnych źródeł energii (OZE)
12.	Opracowanie planu adaptacji do zmian klimatycznych Gminy Kalwaria Zebrzydowska
13.	Kompleksowa ochrona zasobów wód, gleby i powietrza
14.	Podjęcie działań na rzecz efektywnego zagospodarowania odpadów poprodukcyjnych

15.	Zachowanie bioróżnorodności i jej aktywna ochrona
16.	Udostępnianie terenów atrakcyjnych przyrodniczo
17.	Działania na rzecz zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców

Wymiar gospodarczy

Cel strategiczny 2

Zwiększenie i efektywne wykorzystanie istniejącego potencjału gospodarczego

Kierunek działania 3.

Tworzenie warunków dla rozwijania działalności gospodarczej

Wymiar gospodarczy to przede wszystkim wykorzystanie potencjału ekonomicznego, postawy przedsiębiorczej i istniejących już przewag konkurencyjnych. Ważnym aspektem podejmowanych działań jest lobbing w zakresie przyciągania inwestycji o ponadlokalnym charakterze. Wzmocnienie lokalnej gospodarki bezpośrednio przełoży się na zwiększenie możliwości inwestycyjnych samorządu Gminy Kalwaria Zebrzydowska.

Zakres interwencji

1.	Tworzenie i aktualizacja miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego z uwzględnieniem potrzeb związanych z rozwojem gospodarczym
2.	Tworzenie miejsc pod inwestycje – stref aktywności gospodarczej, w tym po lokalizowaniu dużych zakładów pracy
3.	Stosowanie ulg i zachęt inwestycyjnych dla potencjalnych inwestorów
4.	Uwzględnienie w planach operacyjnych nowych okoliczności związanych z planowaną budową Beskidzkiej Drogi Integracyjnej
5.	Aktywny lobbing w zakresie przebiegu i skomunikowania (m.in. budowy zjazdów) BDI z gminą i poszczególnymi jej mieszkańcami
6.	Zapewnienie wysokiej jakości przestrzeni targowych (targowiska) na terenie gminy
7.	Promocja przedsiębiorczości i postawy przedsiębiorczej
8.	Aktywne czerpanie z wizerunku gminy jako wspólnoty o ponadprzeciętnym poziomie przedsiębiorczości, symbolizowanym przez funkcjonujące rzemiosło
9.	Wspieranie instytucji otoczenia biznesu (IOB)
10.	Wspieranie współpracy na rzecz budowy gospodarki opartej na wiedzy oraz rozwijania inteligentnych specjalizacji

Wymiar gospodarczy

Cel strategiczny 2

Zwiększenie i efektywne wykorzystanie istniejącego potencjału gospodarczego

Kierunek działania 4.

Wzmacnianie potencjału rzemiosła kalwaryjskiego

Podstawowym filarem, fundamentem lokalnej gospodarki jest dziedzictwo rzemieślnicze, z wiodącą rolą meblarstwa oraz obuwnictwa. Wspieranie i partnerstwo w tym obszarze mają priorytetowe znaczenie dla zapewnienia korzystnej sytuacji ekonomicznej mieszkańców gminy.

Zakres interwencji

1. Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców, w tym działań innowacyjnych, rozwoju i współpracy z sektorem B+R
2. Kooperacja z wiodącymi branżami rzemieślniczymi (obuwniczą, meblarską)
3. Prowadzenie trwałego dialogu ze zrzeszeniami producentów i pracodawców
4. Działania na rzecz większej ekspozycji lokalnych wyrobów rzemieślniczych ze szczególnym uwzględnieniem handlu detalicznego
5. Budowa z partnerami marki rzemiosła kalwaryjskiego
6. Animowanie i wzmacnianie współpracy pomiędzy sektorem przedsiębiorstw a szkołami ponadpodstawowymi, w zakresie kształcenia zawodowego i technicznego
7. Podejmowanie działań lobbingowych na rzecz wzmacniania branży obuwniczej i meblarskiej w skali ogólnokrajowej
8. Działania na rzecz silnej pozycji konkurencyjnej rzemiosła kalwaryjskiego
9. Promowanie rzemiosła jako atrakcyjnej drogi zawodowej wśród młodzieży
10. Animowanie współpracy z instytucjami otoczenia biznesu, w tym wsparcie dla istniejących i tworzonych powiązań kooperacyjnych, grup producenckich i klastrów branżowych

Wymiar gospodarczy

Cel strategiczny 2

Zwiększenie i efektywne wykorzystanie istniejącego potencjału gospodarczego

Kierunek działania 5.

Wykorzystanie potencjału dziedzictwa dla turystyki pielgrzymkowej

Sanktuarium pasyjno-maryjne oo. Bernardynów to unikalny zabytek sakralny o znaczeniu międzynarodowym. Jego obecność na liście UNESCO znacząco zwiększa bazę turystów i gości odwiedzających gminę. Podstawowym wyzwaniem jest przełożenie funkcjonującego ruchu turystycznego na korzyści płynące przede wszystkim dla miasta i gminy.

Zakres interwencji

1. Wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców, w tym działań innowacyjnych, rozwoju i współpracy z sektorem B+R
2. Współpraca z Klasztorem oo. Bernardynów zarządzających terenem sanktuarium (bazylika, klasztor i Dróżki)
3. Utworzenie miejskiego punktu informacji turystycznej (IT) w Kalwarii Zebrzydowskiej
4. Podjęcie działań na rzecz funkcjonalnego zbliżenia centrum Kalwarii Zebrzydowskiej z sanktuarium pasyjno – maryjnym i wykorzystania ruchu turystycznego generowanego przez ten kompleks
5. Prowadzenie aktywnego dialogu z interesariuszami w zakresie przebudowy infrastruktury wokół tzw. Drózek kalwaryjskich
6. Rozwijanie infrastruktury turystycznej i okołoturystycznej związanej z obsługą pielgrzymów i gości odwiedzających Sanktuarium oraz gminę

Wymiar gospodarczy

Cel strategiczny 2

Zwiększenie i efektywne wykorzystanie istniejącego potencjału gospodarczego

Kierunek działania 6.

Promocja gospodarcza i turystyczna

Promocja gospodarcza i turystyczna to ostatnie z działań wpisujących się w interwencję publiczną w ramach gospodarki. Warto zwrócić uwagę na dwa aspekty. Po pierwsze istotne jest uruchomienie marketingowego komunikowania gminy i jej marki w każdym z wymiarów. Po drugie warto potraktować walory i potencjały Kalwarii Zebrzydowskiej jako potencjał dla rozwijania turystyki na szerszą skalę.

Zakres interwencji

1. Wspieranie inicjatyw agroturystycznych i agroturystyki jako potencjalnie wschodzącej branży w strukturze lokalnej gospodarki
2. Oznakowanie szlaków i obiektów turystycznych
3. Wprowadzenie spójnej identyfikacji wizualnej oraz strategii marketingowej dla Gminy Kalwaria Zebrzydowska opartej na hasle „od wieków solidni, uczciwi i pracowici” oraz wyeksponowania emblematycznych dla miasta postaci takich jak: Mikołaj Zebrzydowski, Jan Paweł II oraz postaci zakonnika, obuwnika i stolarza
4. Integracja gminy poprzez komunikowanie strategii marketingowej do mieszkańców (promocja skierowana do wspólnoty), budowanie nowoczesnej tożsamości gminnej
5. Współpraca w zakresie organizacji wydarzeń targowych (w zakresie stolarstwa i rzemiosła obecnego na terenie gminy)
6. Promocja produktów lokalnych i podjęcie działań na rzecz ich ekspozycji
7. Prowadzenie spójnej polityki promocyjnej i marketingowej
8. Stała obecność gminy podczas kluczowych wydarzeń branżowych (konferencje, targi, sympozja)

Wymiar społeczny

Cel strategiczny 3

Optymalizacja usług kierowanych do mieszkańców wraz z poprawą ich jakości

Kierunek działania 7.

Wysoka jakość usług świadczonych mieszkańcom

Wysoka jakość usług świadczonych mieszkańcom koncentruje się na dostępności komunikacyjnej, sprawnym realizowaniu usług stanowiących zadania własne (choćby w kwestii gospodarki odpadami) oraz podjęciu działań na rzecz wzmocnienia instytucjonalnego samorządu lokalnego i jego jednostek. Warto również zwrócić uwagę na wymogi związane z koniecznością systematycznego wprowadzania rozwiązań wzmacniających dostępność.

Zakres interwencji

1. Działania na rzecz ograniczenia zjawiska wykluczenia komunikacyjnego
2. Zwiększenie dostępności do usług związanych z transportem publicznym
3. Współpraca w zakresie włączania gminy w zasięg tworzonego systemu kolei aglomeracyjnej Krakowa wraz z infrastrukturą parkingową
4. Wzmacnianie transportu intermodalnego oraz rozwijanie elektromobilności
5. Profesjonalizacja systemu gospodarki odpadami, poprawa jakości świadczonych usług w tym zakresie
6. Wdrażanie zasad związanych z promocją szeroko rozumianej dostępności zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami
7. Profesjonalizacja funkcjonowania samorządu lokalnego i jego jednostek, poprzez doposażenie sprzętowe, informatyzację oraz wzmocnienie kompetencji i kwalifikacji pracowników
8. Tworzenie warunków do rozwoju infrastruktury dla społeczeństwa informacyjnego, w tym sieci szerokopasmowej i teleinformatycznej, wspierających rozwój mieszkańców i przedsiębiorstw
9. Rozwój e-administracji oraz doskonalenie jakości i dostępności świadczonych usług publicznych
10. Doposażenie sprzętowe Urzędu Miasta i jednostek organizacyjnych w kontekście świadczenia usług online oraz przygotowania do pracy w warunkach nadzwyczajnych

Wymiar społeczny

Cel strategiczny 3

Optymalizacja usług kierowanych do mieszkańców wraz z poprawą ich jakości

Kierunek działania 8.

Bezpieczeństwo publiczne

Bezpieczeństwo publiczne jest traktowane jako jedno z ważniejszych zadań stojących przed samorządem lokalnym. Po pierwsze zapewnienie elementarnego bezpieczeństwa to podstawowa potrzeba wszystkich mieszkańców i wspólnot lokalnych. Po drugie okoliczności pandemiczne oraz związane z tym zagrożenia wymagają istotnej profesjonalizacji i dostosowania działań gminy do istniejących potrzeb. I wreszcie po trzecie warto odrębnie wskazać kwestię bezpieczeństwa przeciwpowodziowego wynikającego z naturalnych uwarunkowań gminy.

Zakres interwencji

1. Profesjonalizacja i rozbudowa systemu zarządzania kryzysowego
2. Prowadzenie partnerskiej współpracy z Ochotniczymi Strażami Pożarnymi
3. Działania na rzecz poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego
4. Kształtowanie i promocja postaw właściwych w odniesieniu do sytuacji kryzysowych
5. Podejmowanie działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym
6. Doskonalenie systemu szybkiego powiadamiania o sytuacjach kryzysowych
7. Monitorowanie na etapie planowania przestrzennego obszarów zagrożonych klęskami żywiołowymi (osuwiska, podtopienia, powodzie, itp.)
8. Współpraca z instytucjami odpowiedzialnymi za regulację rzek i cieków wodnych (m.in. rzeki Cedron)
9. Podejmowanie działań na rzecz poprawy dostępności do usług medycznych (lekarze specjaliści)
10. Prowadzenie działań profilaktycznych i prozdrowotnych

Wymiar społeczny

Cel strategiczny 3

Optimalizacja usług kierowanych do mieszkańców wraz z poprawą ich jakości

Kierunek działania 9.

Wychowanie, edukacja i opieka

Wychowanie, edukacja i opieka to segment usług społecznych spośród, których należy wskazać konieczność podejmowania działań w obrębie potrzeb żłobkowych, edukacyjnych ale również odnoszących się do zadań związanych z reintegracją społeczną i wspieraniem seniorów.

Zakres interwencji

1. Rozwijanie i wspieranie inicjatyw związanych z opieką żłobkową
2. Upowszechnienie opieki przedszkolnej
3. Racjonalizacja i unowocześnienie gminnej bazy oświatowej
4. Modernizacja i rozbudowa obiektów i placówek oświatowych m.in.
5. Poszerzanie i poprawa zaplecza sportowo-rekreacyjnego szkół podstawowych
6. Podjęcie działań na rzecz poprawy jakości kształcenia poprzez realizację systemowych projektów ukierunkowanych na wzmocnienie kompetencji kluczowych
7. Prowadzenie zajęć skierowanych dla uczniów szczególnie uzdolnionych
8. Wspieranie rodziny i promowanie wartości rodzinnych
9. Poszerzanie zasobów i dostosowywanie oferty do zmieniających się potrzeb i uwarunkowań przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
10. Rozwijanie oferty świadczonej przez Środowiskowy Dom Samopomocy w Kalwarii Zebrzydowskiej
11. Prowadzenie zintegrowanej polityki senioralnej
12. Podjęcie działań na rzecz szerszego upowszechnienia i dostępu do oferty usług społecznych szczególnie na terenach wiejskich
13. Modernizacja bazy lokalowej i infrastrukturalnej w placówkach podstawowej opieki zdrowotnej.
14. Doposażenie placówek podstawowej opieki zdrowotnej w nowoczesny sprzęt medyczny, umożliwiający rozwój i specjalizację oferty usług medycznych.

Wymiar społeczny

Cel strategiczny 3

Optymalizacja usług kierowanych do mieszkańców wraz z poprawą ich jakości

Kierunek działania 10.

Czas wolny, atrakcyjna oferta kulturalna i sportowo-rekreacyjna

Analiza wyników badań społecznych oraz spotkań konsultacyjnych wskazuje na istotny wzrost oczekiwań odnoszonych się do oferty czasu wolnego. Rosnących aspiracji mieszkańców w głównej mierze wynikających z systematycznej poprawy statusu materialnego. Fundamentalnym wyzwaniem w ramach działania wydaje się wykreowanie żywych przestrzeni publicznych, które będą pełniły funkcje symboliczne przyciągając tym samym mieszkańców.

Zakres interwencji

1. Podjęcie aktywnych działań na rzecz ożywienia przestrzeni miejskich, ożywienia rynku, wzmacnianie funkcji symbolicznych oraz budowanie miejskości Kalwarii Zebrzydowskiej
2. Działania na rzecz tworzenia miejsc spotkań w formie zarówno udostępnionych obiektów (np. altan), jak również przestrzeni publicznych (tereny zielone, miejsca grillowe)
3. Zbudowanie zintegrowanej polityki młodzieżowej, uwzględniającej trendy (praktykę czasu wolnego) powstałe w wyniku pandemii koronawirusa
4. Rozwijanie zasobów i oferty świadczonej przez Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Kalwarii Zebrzydowskiej
5. Utworzenie gminnej wypożyczalni rowerów przez Centrum Kultury, Sportu i Turystyki w Kalwarii Zebrzydowskiej
6. Poszerzenie oferty i zasobów Biblioteki Publicznej im. Stanisława Wyspiańskiego, ze szczególną uwzględnieniem potrzeb filii (Leńcze, Brody, Przytkowice, Stanisław Dolny)
7. Poszerzanie oferty spędzania czasu wolnego w porozumieniu z partnerami
8. Podjęcie działań na rzecz wykreowania oferty skierowanej dla osób dorosłych
9. Wykorzystanie potencjału Miejskiego Klubu Sportowego Kalwarianka jako podmiotu oferującego ofertę czasu wolnego
10. Podjęcie działań na rzecz wzmocnienia zasobów MKS Kalwarianka jako miejsca spędzania czasu wolnego poprzez rozbudowę infrastruktury i jej promocję
11. Powołanie instytucji muzealnej, miejskiego Muzeum Rzemiosła
12. Budowa strzelnicy sportowej
13. Rozwijanie terenów zielonych jako przestrzeni do spędzania czasu wolnego
14. Budowa ogólnodostępnego basenu pełno wymiarowego wraz z zapleczem sportowym i rekreacyjnym
15. Modernizacja i remonty funkcjonujących w gminie boisk sportowych i placów zabaw
16. Rozwijanie działalności świetlicowej

Wymiar społeczny

Cel strategiczny 3

Optymalizacja usług kierowanych do mieszkańców wraz z poprawą ich jakości

Kierunek działania 11.

Silne społeczeństwo obywatelskie

Systematyczne wzmacnianie lokalnego społeczeństwa obywatelskiego wiąże się z animowaniem aktywności mieszkańców. Następnie z kreowaniem zdolności obywateli do samoorganizacji oraz określania i osiągania wyznaczonych celów bez impulsu ze strony władzy państwowej, za pośrednictwem podmiotów zinstytucjonalizowanych (stowarzyszenia, fundacje), jak również grup nieformalnych. Społeczeństwo obywatelskie w swojej istocie potrafi działać niezależnie od instytucji państwowych, a tym samym, przekładając to na grunt lokalny, współtworzyć politykę rozwojową jako jej ważny interesariusz.

Zakres interwencji

1. Wspieranie podmiotów społeczeństwa obywatelskiego m.in. poprzez działania na rzecz zwiększania środków przeznaczanych na organizacje pozarządowe oraz outsourcing usług publicznych, poprzez zlecanie zadań własnych organizacjom pozarządowym
2. Wzmacnianie aktywności trzeciego sektora poprzez wdrażanie trwałych mechanizmów wsparcia stowarzyszeń, fundacji i organizacji społecznych (również finansowych: grantowych i dotacyjnych)
3. Działania na rzecz integracji i animowania środowisk lokalnych
4. Rozwijanie wolontariatu i wspieranie rozwoju kapitału społecznego oraz więzi międzypokoleniowych
5. Animowanie współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi, a sektorem publicznym oraz biznesowym
6. Animowanie inicjatyw z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu (CSR) we współpracy z sektorem przedsiębiorstw
7. Pogłębianie procesów konsultacyjnych przy wykorzystaniu nowoczesnych technik partycypacyjnych
8. Wdrażanie zasad demokracji bezpośredniej, mechanizmów współzarządzania i rozwijanie inicjatyw dystrybucyjnych włączających mieszkańców

10. Schemat ilustrujący założenia planistyczne

Wymiary	Wymiar przestrzenny	Wymiar gospodarczy	Wymiar społeczny
Cele	1. Systematyczna poprawa jakości infrastruktury, przestrzeni publicznej oraz środowiska naturalnego	2. Zwiększenie i efektywne wykorzystanie istniejącego potencjału gospodarczego	3. Optymalizacja usług kierowanych do mieszkańców wraz z poprawą ich jakości
Kierunki	1. Wysoki standard infrastruktury technicznej	3. Tworzenie warunków dla rozwijania działalności gospodarczej	7. Wysoka jakość usług świadczonych mieszkańcom
	2. Aktywna ochrona środowiska naturalnego	4. Wzmacnianie potencjału rzemiosła kalwaryjskiego	8. Bezpieczeństwo publiczne
		5. Wykorzystanie potencjału dziedzictwa dla turystyki pielgrzymkowej	9. Wychowanie, edukacja i opieka
		6. Promocja gospodarcza i turystyczna	10. Czas wolny, atrakcyjna oferta kulturalna i sportowo-rekreacyjna
			11. Silne społeczeństwo obywatelskie

11. Rezultaty planowanych działań

Rezultaty planowanych działań opracowano w formie katalogu wskaźników, które zostały przypisane do każdego z planowanych kierunków działań. Odpowiednio dobrane wskaźniki stanowią ważny element strategii, który przyczynia się do efektywnej realizacji przedstawionych w dokumencie założeń. Analiza wskaźników pozwoli na ocenę skuteczności podejmowanych działań oraz stopień realizacji. Rekomenduje się dokonywanie pomiarów wskaźników corocznie.

L.p.	Nazwa działania	Nazwa wskaźnika	Wartość bazowa wskaźnika (2019)	Oczekiwany rezultat w 2027 roku	Źródło danych
1	Wysoki standard infrastruktury technicznej	Długość ścieżek rowerowych	0	wzrost	BDL GUS
2	Aktywna ochrona środowiska naturalnego	Odsetek mieszkańców korzystających z kanalizacji w % ogółu ludności	11,2%	wzrost	BDL GUS
3	Tworzenie warunków dla rozwijania działalności gospodarczej	Liczba przeprowadzonych działań promujących przedsiębiorczość i postawę przedsiębiorczą	0	wzrost	UM Kalwarii Zebrzydowskiej
4	Wzmacnianie potencjału rzemiosła kalwaryjskiego	Liczba przeprowadzonych działań promujących rzemiosło jako atrakcyjną atrakcyjnej drogi zawodowej wśród młodzieży	0	wzrost	UM Kalwarii Zebrzydowskiej
5	Wykorzystanie potencjału dziedzictwa dla turystyki pielgrzymkowej	Utworzenie miejskiego punktu informacji turystycznej (IT) w Kalwarii Zebrzydowskiej	0	1	UM Kalwarii Zebrzydowskiej
6	Promocja gospodarcza i turystyczna	Liczba przeprowadzonych działań promujących produkty lokalne i podjęcie działań na rzecz ich ekspozycji	0	wzrost	UM Kalwarii Zebrzydowskiej
7	Wysoka jakość usług świadczonych mieszkańcom	Udział procentowy odpadów zebranych selektywnie z gospodarstw domowych w relacji do ogółu odpadów	42,3%	wzrost	BDL GUS
8	Bezpieczeństwo publiczne	Liczba podjętych działań zmierzających do poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym	0	wzrost	UM Kalwarii Zebrzydowskiej
9	Wychowanie, edukacja i opieka	Odsetek dzieci objętych opieką żłobkową	4,5%	wzrost	BDL GUS
10	Czas wolny, atrakcyjna oferta kulturalna i sportowo-rekreacyjna	Budowa ogólnodostępnego basenu	0	1	UM Kalwarii Zebrzydowskiej
11	Silne społeczeństwo obywatelskie	Liczba przeprowadzonych działań na rzecz integracji i animowania środowisk lokalnych	0	wzrost	UM Kalwarii Zebrzydowskiej

III Część wdrożeniowa

12. Realizacja, monitoring, ewaluacja i aktualizacja strategii

Realizacja strategii

	Przygotowanie projektu – Burmistrz Miasta Kalwarii Zebrzydowskiej przy współpracy struktur Urzędu Miasta w Kalwarii Zebrzydowskiej, w uzgodnieniu z Radą Miejską (zmiany zapisów w dokumencie także w oparciu o uzasadnione propozycje i wnioski mieszkańców, organizacji społecznych oraz przedsiębiorców).
	Wybór zadań do realizacji w ramach Strategii – Burmistrz Miasta Kalwarii Zebrzydowskiej przy współpracy struktur Urzędu Miasta w Kalwarii Zebrzydowskiej i instytucji samorządowych.
	Nawiązywanie współpracy z partnerami dla realizacji działań i projektów wymagających zaangażowania innych organizacji i instytucji (administracji różnego szczebla, organizacji społecznych, przedsiębiorstw, instytucji otoczenia biznesu) oraz działania lobbingsowe na rzecz strategicznych kierunków rozwoju w wymiarze ponadlokalnym – Burmistrz Miasta Kalwarii Zebrzydowskiej.
	Opracowanie rocznych i wieloletnich programów branżowych oraz inwestycyjnych, w ramach których będą realizowane założenia strategiczne – wyspecjalizowane komórki Urzędu Miasta w Kalwarii Zebrzydowskiej oraz inne instytucje samorządowe (jednostki organizacyjne).
	Zatwierdzanie i zapewnienie finansowania dla rocznych oraz wieloletnich programów branżowych i inwestycyjnych, w ramach których będą realizowane cele strategiczne i kierunki działań – merytoryczne komórki Urzędu Miasta w Kalwarii Zebrzydowskiej, Rada Miejska.
	Zabezpieczenie środków w budżecie na realizację zadań wynikających z kierunków działań poprzez umieszczenie konkretnych zadań w budżecie oraz Wieloletniej Prognozie Finansowej – Skarbnik, Burmistrz Miasta Kalwarii Zebrzydowskiej Rada Miejska.
	Przygotowanie wniosków o uzyskanie finansowania zewnętrznego dla projektów wynikających z założeń strategii – Burmistrz Miasta Kalwarii Zebrzydowskiej, przy współpracy struktur Urzędu Miasta w Kalwarii Zebrzydowskiej wraz z jednostkami organizacyjnymi.
	Nadzór nad realizacją projektów, rozliczenia, raporty – merytoryczne komórki Urzędu Miasta.

Procedura monitorowania

	Monitoring bieżący będzie realizowany corocznie.
	Celem tej procedury jest uzyskanie kompletnej informacji dotyczącej rezultatów planowanych działań przyjętych do realizacji.
	Monitoringowi podlega katalog wskaźników umieszczonych w rozdziale 11. <i>Rezultaty planowanych działań</i> .
	Wynikiem corocznie prowadzonego monitoringu będzie zestawienie wskaźników dla poszczególnych kierunków działań, których realizacja została podjęta w ramach każdego z celów strategicznych zapisanych w Strategii

Ewaluacja

	Rekomenduje się przeprowadzenie dwóch przeglądów strategicznych w okresie obowiązywania strategii – w 2024 (ewaluacja on-going) i 2027 roku (ewaluacja ex-post).
	Wynikiem przeprowadzenia przeglądu będzie szczegółowe sprawozdanie zawierające podsumowanie zestawień wyników uzyskanych w ramach monitoringu wraz z oceną poziomu realizacji poszczególnych celów strategicznych oraz kierunków działań.
	Ewaluacje (szczególnie ta o charakterze on-going) ma na celu uzyskanie odpowiedzi na pytanie, w jaki sposób założenia i cele przekładane są na realne działania oraz wskazanie konieczności dokonania korekt (aktualizacji).
	Raporty ewaluacyjne są prezentowane Radzie Miejskiej przez Burmistrza Miasta Kalwaria Zebrzydowska wraz z rekomendacjami korekt, aktualizacji oraz uzupełnienia zawartości dokumentu.

Aktualizacja dokumentu

	Zmiany w Strategii Rozwoju Gminy Kalwaria Zebrzydowska na lata 2021-2027 dokonywane będą uchwałą Rady Miejskiej na wniosek Burmistrza Miasta Kalwarii Zebrzydowskiej.
	Przed podjęciem uchwały wymagane jest wydanie stosownej opinii przez odpowiednią komisję.
	Ocena realizacji strategii na podstawie danych zawartych w raportach ewaluacyjnych zostanie dokonana w latach 2024 i 2027. Jej celem będzie porównanie założonych w strategii oddziaływań i efektów jej wdrażania z faktycznie osiągniętymi efektami. Na tej podstawie formułowane będą zalecenia w zakresie aktualizacji na kolejne lata wdrażania Strategii.
	Decyzja o aktualizacji dokumentu dokonywana będzie przez Burmistrza Miasta Kalwaria Zebrzydowska we współpracy z właściwymi komórkami organizacyjnymi Urzędu Miasta w Kalwarii Zebrzydowskiej, które przedstawiają ją do przyjęcia Radzie Miejskiej w Kalwarii Zebrzydowskiej.

Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

	Dokumenty wykonawcze powinny być napisane możliwie przejrzystym językiem, zrozumiałym dla osób niebędących specjalistami w danej dziedzinie.
	Obowiązkowe jest oznakowanie dokumentu zgodne z obowiązującymi zasadami.
	Przygotowanie dokumentu wykonawczego powinno zakończyć się w ciągu 12 miesięcy od jego zainicjowania.
	Obowiązkowo każdy dokument wykonawczy powinien zostać poddany konsultacjom
	W każdym dokumencie wykonawczym powinno znaleźć się co najmniej odniesienie do konkretnego celu strategicznego i kierunku działań niniejszej strategii.
	Każdy dokument wykonawczy musi posiadać przypisaną komórkę organizacyjną jako wiodącą, odpowiadającą za całościową realizację oraz jej skutki.

13. Ramy finansowe i źródła finansowania

Wdrażanie założeń Strategii Rozwoju Gminy Kalwaria Zebrzydowska, w tym osiągnięcie zaplanowanych celów, wymaga zapewnienia odpowiednich środków finansowych na realizację zaplanowanych działań. Zasadnicze znaczenie dla sfinansowania Strategii ma przede wszystkim katalog środków publicznych, w tym:

- środki własne, pochodzące z budżetu gminy - jest to jedno z podstawowych źródeł finansowania zaplanowanych działań w niniejszej Strategii,
- środki z budżetu województwa małopolskiego
- środki pozyskane z Unii Europejskiej,
- Krajowe Programy Operacyjne,
- środki budżetu państwa,
- inne środki publiczne,
- środki prywatne - które mogą zostać wykorzystane do współfinansowania projektów realizowanych w ramach programów operacyjnych lub formule partnerstwa publiczno-prywatnego.

14. Ewaluacja ex-ante

Zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1057), podmiot opracowujący strategię rozwoju zobligowany jest do przeprowadzenia uprzedniej ewaluacji. Ewaluacja ex-ante prowadzona jest na etapie poprzedzającym wdrażanie strategii. Jej celem jest przede wszystkim poprawa jakości planowanej interwencji. Przeprowadzenie tego rodzaju ewaluacji pozwala na wprowadzenie zmian i dokonanie usprawnień w zapisach oraz założeniach strategii. Opracowując niniejszy dokument, posłużono się ewaluacją partycypacyjną, która prowadzona jest równolegle z procesem tworzenia dokumentu, a ewaluator uczestniczy w nim od najwcześniejszego etapu. Dzięki temu jest w stanie lepiej zaznajomić się i poznać specyfikę jednostki, co daje możliwość zapewnienia realnego wsparcia z jego strony, w trakcie prac nad dokumentem.

W przypadku ewaluacji ex-ante wyróżnia się cztery podstawowe kryteria:

- trafności celów strategicznych i planowanych działań w odniesieniu do zidentyfikowanych problemów lub wyzwań,
- przewidywanej skuteczności działań na rzecz realizacji celów oraz metod ich wdrażania i zabezpieczenia odpowiednich zasobów,
- przewidywanej efektywności sumy zasobów przeznaczonych na realizację działań,
- spójności wewnętrznej między jej celami a priorytetami i działaniami oraz zewnętrznej między założeniami strategii a założeniami dokumentów wyższego rzędu lub równorzędnymi.

Poniżej przedstawiono wnioski z przeprowadzonej ewaluacji ex-ante.

1. Przeprowadzone badanie ankietowe oraz stworzona diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej umożliwiły poznanie potrzeb i oczekiwań mieszkańców, jak również problemów i wyzwań, z którymi musi zmierzyć się gmina w najbliższych latach. Wnioski z przeprowadzonej analizy pozwoliły również na poznanie wewnętrznych potencjałów i szans, w oparciu o które gmina może się rozwijać.
2. W strategii przedstawiono trzy cele strategiczne w odniesieniu do wymiarów: społecznego, gospodarczego i przestrzennego, które uszczegóławia 11 kierunków działania. Cele strategiczne oraz kierunki działania zostały trafnie dobrane i są odpowiedzią na wyzwania oraz zdiagnozowane potrzeby i oczekiwania mieszkańców. Kierunki działań przedstawiają zakres interwencji, który wskazuje konkretne przedsięwzięcia, które powinny być realizowane podczas obowiązywania strategii. Cele strategiczne oraz kierunki działań bezpośrednio odnoszą się do misji i wizji gminy. Powiązanie wizji i misji z celami wskazuje na zastosowanie

poprawnego podejścia, które pozwala stwierdzić, że założone cele przyczynią się do ich osiągnięcia.

3. W gminie Kalwaria Zebrzydowska podstawowym problemem jest niedostatecznie rozwinięta infrastruktura kanalizacyjna – w 2019 r. z kanalizacji korzystało zaledwie 11,2% mieszkańców. Istotnym zagrożeniem i słabą stroną gminy jest również stan środowiska przyrodniczego. Niezadowalająca jakość powietrza oraz możliwość wystąpienia ekstremalnych zjawisk pogodowych m.in. powodzi, determinuje konieczność prowadzenia działań mających na celu poprawę stanu środowiska i jego ochronę. Realizacja działań zaplanowanych w ramach *Celu Strategicznego 1. Systematyczna poprawa jakości infrastruktury, przestrzeni publicznej oraz środowiska naturalnego* przyczyni się do poprawy w zakresie infrastruktury i środowiska, jednocześnie pozytywnie oddziałując na jakość życia mieszkańców.
4. Gmina Kalwaria Zebrzydowska wpisuje się w OSI – Obszar transformacji energetycznej – Małopolska Zachodnia. Na obszarze tym zachodzą znaczące przekształcenia, dlatego też istotne jest podjęcie działań, które zapewnią odpowiednie warunki dla lokalnej społeczności i pozwolą na zadbanie o osoby, które proces transformacji dotknie w największym stopniu. Zasadność interwencji w ramach *Celu strategicznego 2. Zwiększenie i efektywne wykorzystanie istniejącego potencjału gospodarczego*, wynika przede wszystkim ze słabych stron gminy jak również możliwości szerszego wykorzystania potencjału gospodarczego związanego z rzemiosłem kalwaryjskim. Zapewnienie odpowiednich warunków do rozwoju gospodarczego jak również rozwoju turystycznego pozwoli na poprawę sytuacji ekonomicznej mieszkańców gminy.
5. *Cel strategiczny 3 Optymalizacja usług kierowanych do mieszkańców wraz z poprawą ich jakości* wskazany jako cel w wymiarze społecznym, skupia się przede wszystkim na dostosowaniu oferty oraz usług do oczekiwań mieszkańców. Z uwagi na procesy związane ze starzeniem się społeczeństwa istotne jest prowadzenie odpowiedniej polityki senioralnej, a przede wszystkim zapewnienie odpowiednich usług dostosowanych do potrzeb osób najstarszych. Zapewnienie różnorodnej i atrakcyjnej oferty czasu wolnego, pozwoli na przeciwdziałanie negatywnym procesom związanym z odpływem młodych, wykształcanych osób do większych ośrodków. Istotny wpływ na wzrost jakości życia mieszkańców w gminie Kalwaria Zebrzydowska będzie miała również poprawa w zakresie dostępności komunikacyjnej oraz bezpieczeństwa publicznego. Poszerzenie oferty czasu wolnego oraz rozwój terenów zielonych i rekreacyjnych pozwoli na zwiększenie atrakcyjności osiedleńczej przyciągając nowych mieszkańców, jak również turystów.
6. Wskazana logika interwencji, zdefiniowanie i przepisanie odpowiednich kierunków działań do celów umożliwia ich skuteczne osiągnięcie. System realizacji strategii przedstawia

oczekiwane rezultaty planowanych kierunków działań, a katalog zaproponowanych wskaźników skupiony jest na ocenie osiągania celów stawianych przed strategią.

7. Aby zapewnić efektywność strategii, w zakresie interwencji wskazano takie zadania, które uznano za priorytetowe, z uwagi na zidentyfikowane w gminie wyzwania i problemy. Wskazanie możliwych źródeł finansowania, a także oczekiwanych rezultatów dla poszczególnych kierunków działania, stanowi potwierdzenie, że przyjęte założenia są możliwe do osiągnięcia w trakcie obowiązywania strategii.
8. Przedstawiony dokument wykazuje wysoką spójność wewnętrzną. Kierunki działań zawierają się w trzech głównych celach strategicznych, uwzględniając najważniejsze zagadnienia, problemy i potrzeby, dla których bazę stanowi część diagnostyczna. Uszczegółowienie każdego z kierunków działania poprzez wskazanie zakresu interwencji wskazuje, że zaplanowane kierunki nie wykazują sprzeczności pomiędzy sobą, ani nie nakładają się na siebie, tylko są spójne wewnętrznie i wzajemnie się uzupełniają. Ponadto opracowany dokument jest komplementarny i spójny z zapisami innych dokumentów strategicznych, co zostało wykazane w rozdziale *komplementarność z innymi dokumentami planistycznymi*, przede wszystkim ze strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego „Małopolska 2030”, co wykazano m.in. poprzez wskazanie obszary strategicznej interwencji.

Strategia Rozwoju Gminy Kalwaria Zebrzydowska została przygotowana poprawnie oraz właściwie definiuje politykę rozwoju gminy w perspektywie 2027 roku. Zaproponowany zakres interwencji znajduje odzwierciedlenie w zdefiniowanych na etapie diagnostycznym problemach, wyzwaniach, a także potrzebach mieszkańców.

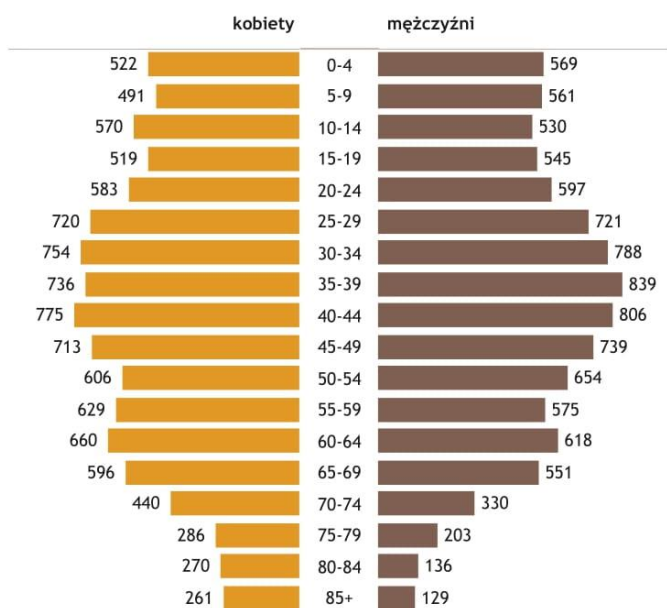
DEMOGRAFIA

Stan ludności ¹

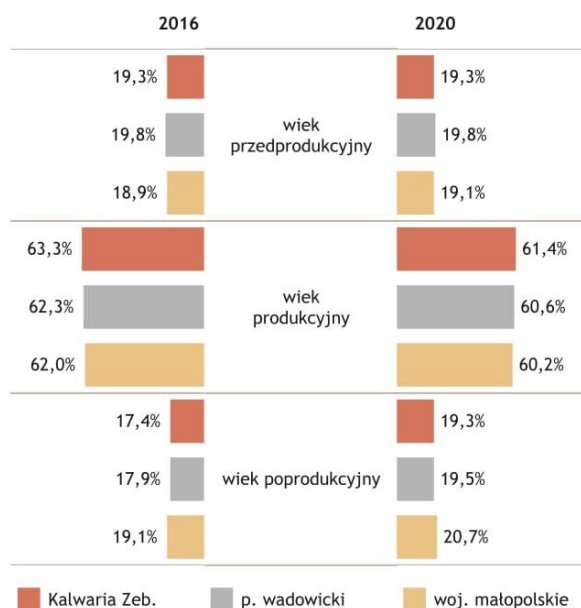

Prognoza ludności ²

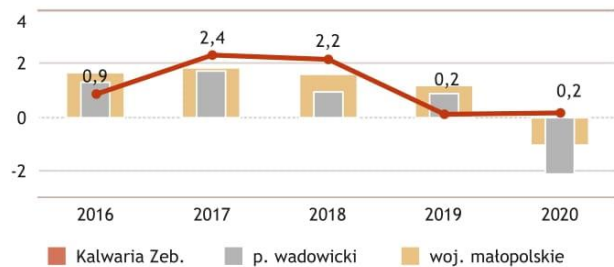
Piramida wieku i płci (2020 r.) ¹

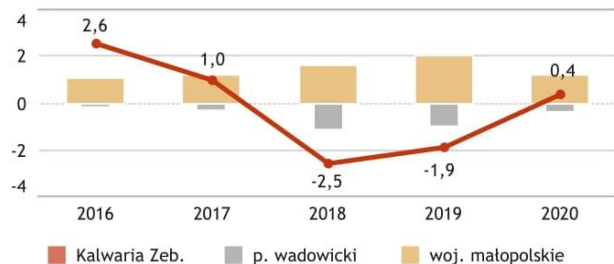
Ludność wg ekonomicznych grup wieku ¹

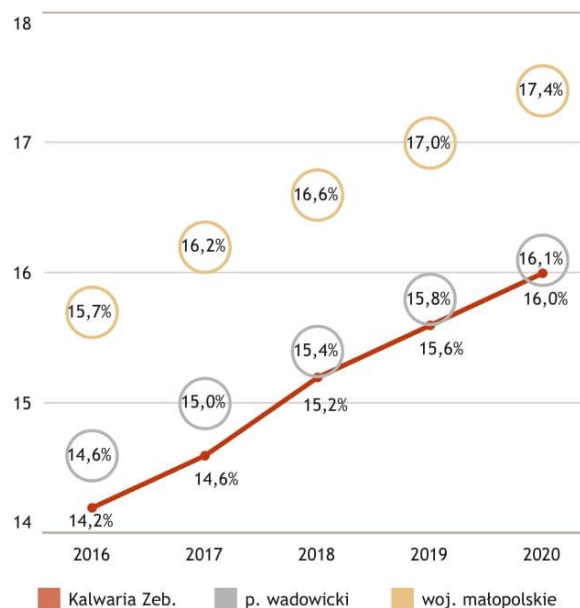
Przyrost naturalny na 1000 ludności ¹

Saldo migracji na 1000 ludności ¹

Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem ¹

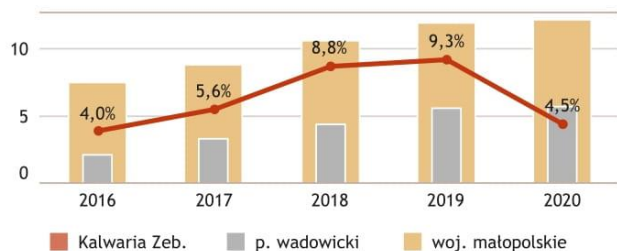
źródło danych:

¹ GUS BDL (2010-2020)

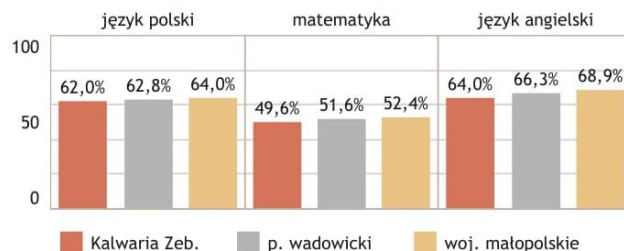
² Opracowanie własne

EDUKACJA I KULTURA

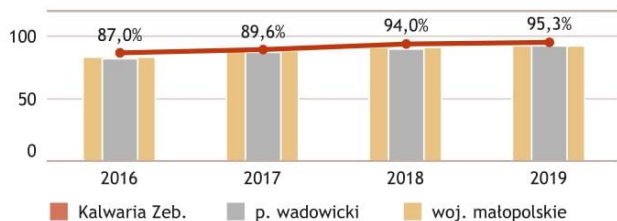
Odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach ¹

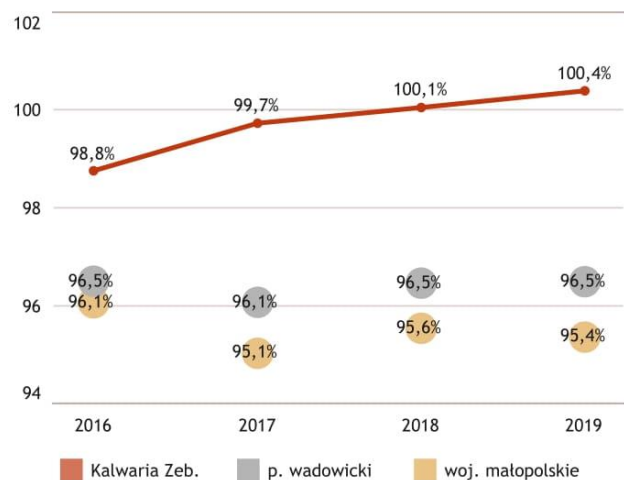
Wyniki egzaminu ósmoklasisty (2021 r.) ²

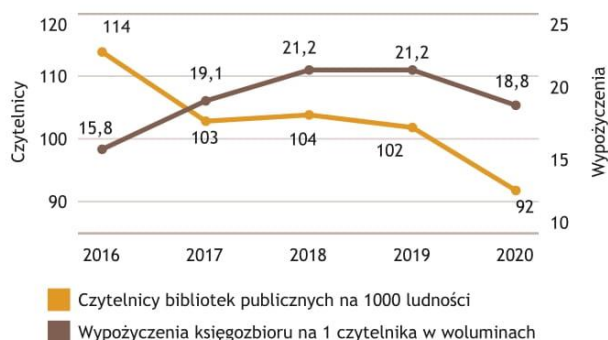
Odsetek dzieci w wieku 3-6 lat objętych wychowaniem przedszkolnym ¹

Odsetek osób w wieku 65 lat i więcej w populacji ogółem ¹

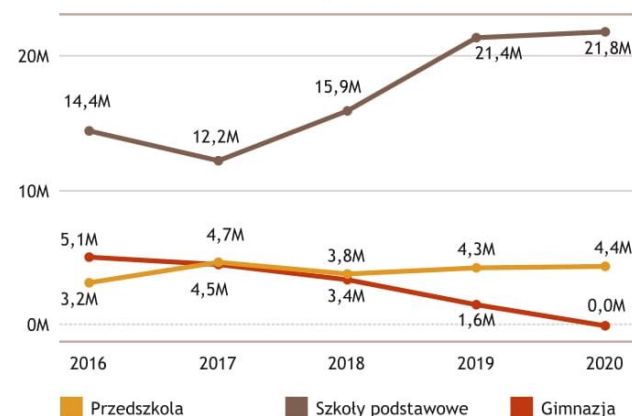
Biblioteki publiczne ¹

Wydatki budżetu miasta [mln zł] ¹
- kultura i ochrona dziedzictwa narodowego -

Wydatki budżetu miasta [mln zł] ¹
- oświata i wychowanie -

- udział w wydatkach ogółem -

- udział w wydatkach ogółem -

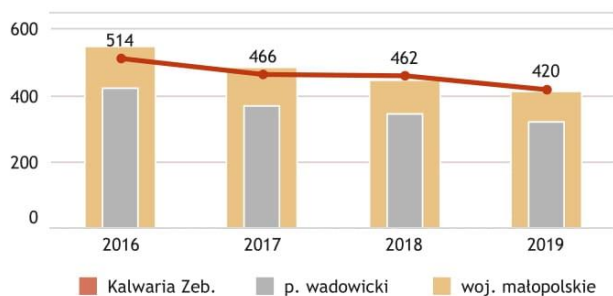
źródło danych:

¹ GUS BDL (2016-2020)

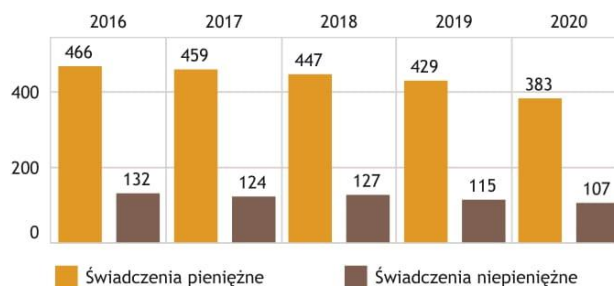
² <https://mapa.wyniki.edu.pl/MapaEgzaminow/>

POMOC SPOŁECZNA

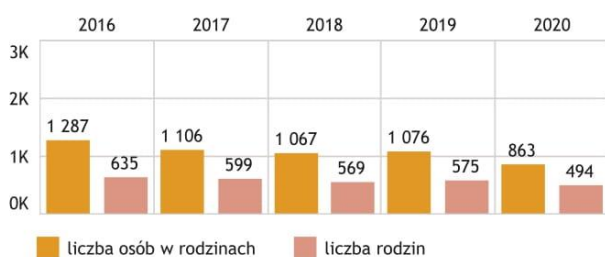
Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej
na 10 tys. ludności ¹

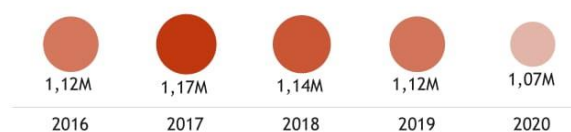
Liczba rodzin, którym udzielono świadczeń ²

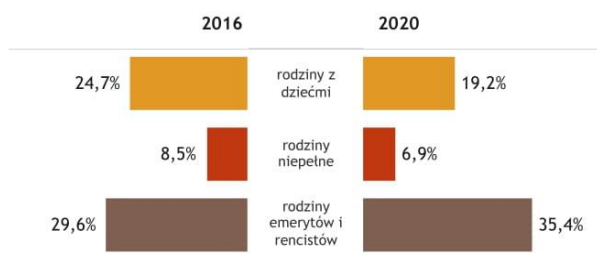
Rodziny objęte pomocą społeczną ²

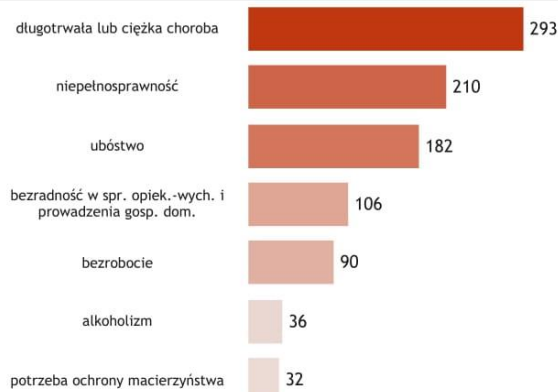
Kwota udzielonych świadczeń
w ramach zadań własnych gminy [mln zł] ²

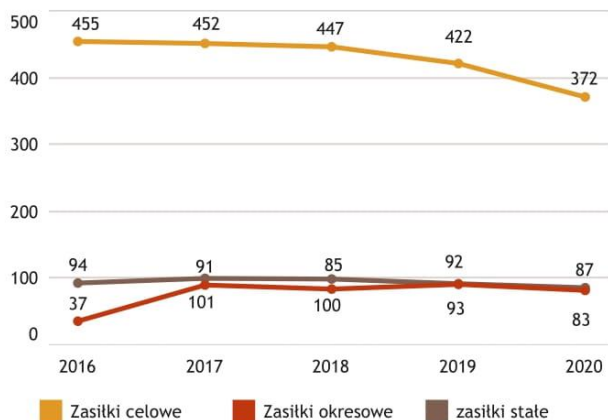
Struktura rodzin objętych pomocą społeczną ²

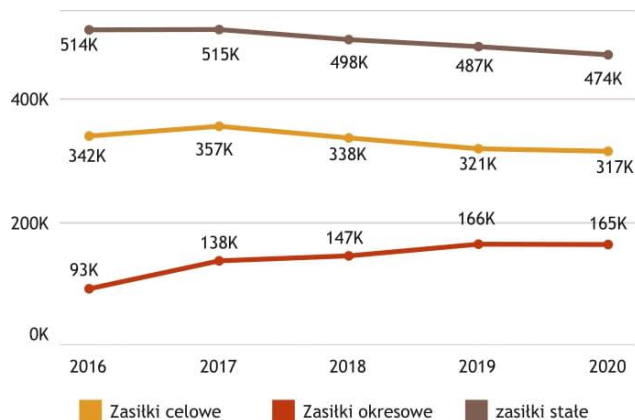
Główne przyczyny przyznania pomocy (2020 r.) ²
- liczba rodzin -

Liczba osób, którym udzielono zasiłki ²

Kwota udzielonych świadczeń na zasiłki [tys. zł] ²

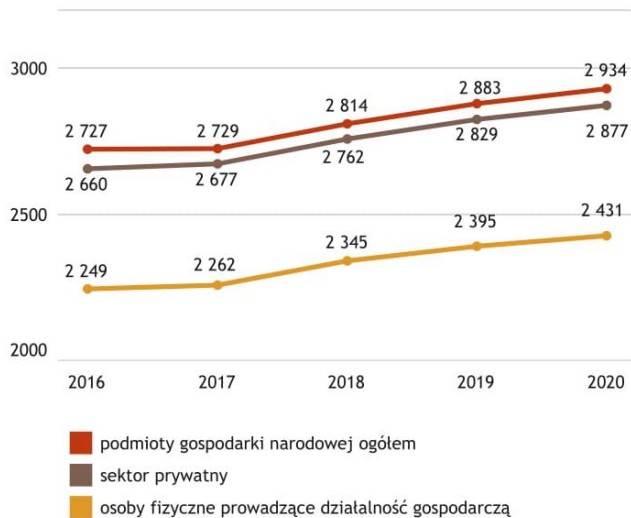
źródło danych:

¹ GUS BDL (2016-2020)

² Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kalwarii Zebrzydowskiej

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

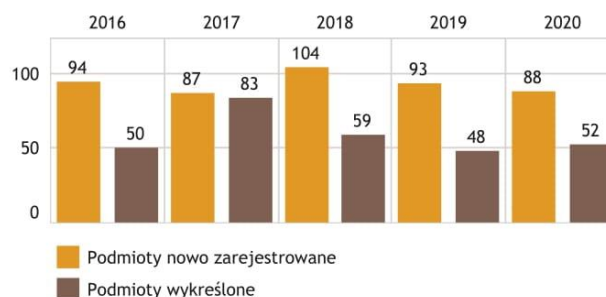
Liczba podmiotów gospodarczych ¹

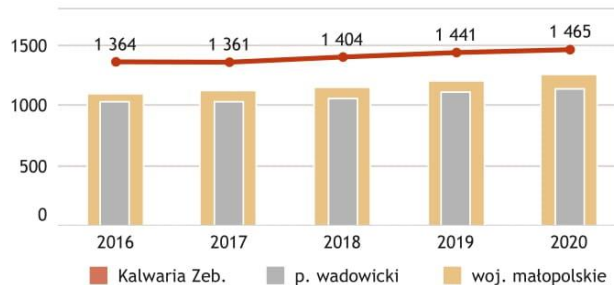
Podmioty wpisane do rejestru REGON
wg sekcji PKD 2007 [2020 r.] ¹

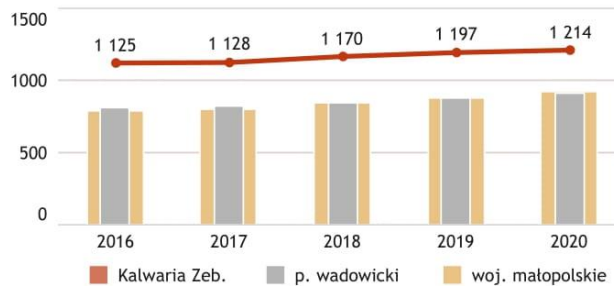
Podmioty nowo zarejestrowane i wykreślone
z rejestru REGON na 10 tys. ludności ¹

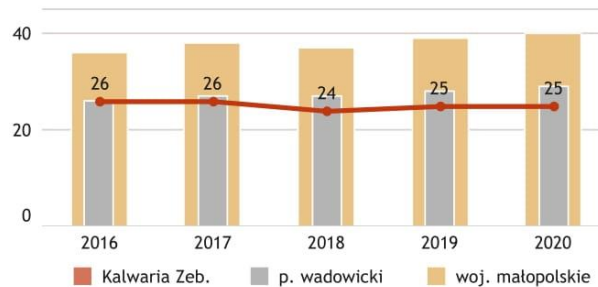
Podmioty wpisane do rejestru REGON
na 10 tys. ludności ¹

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą
na 10 tys. ludności ¹

Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne
na 10 tys. ludności ¹

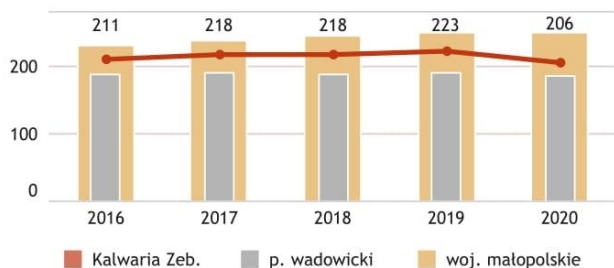

źródło danych:

¹ GUS BDL (2016-2020)

RYNEK PRACY

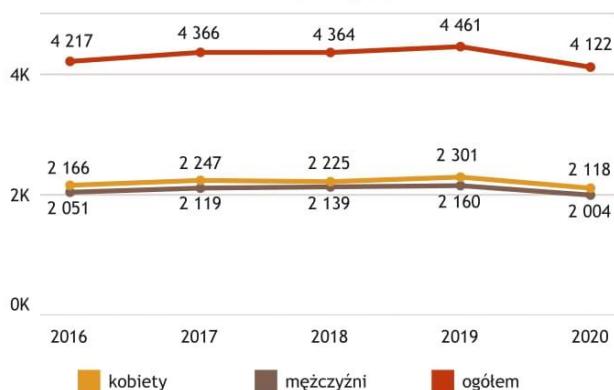
Pracujący na 1000 ludności ¹

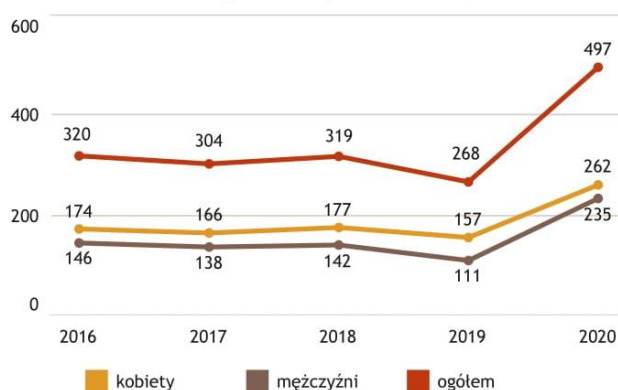
Udział bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym ¹

Liczba osób pracujących ¹

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych ²

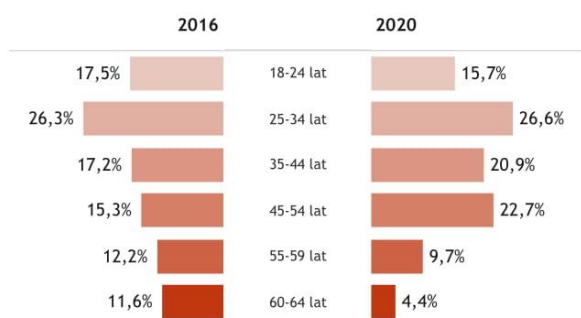
Bezrobotni wg wykształcenia ²

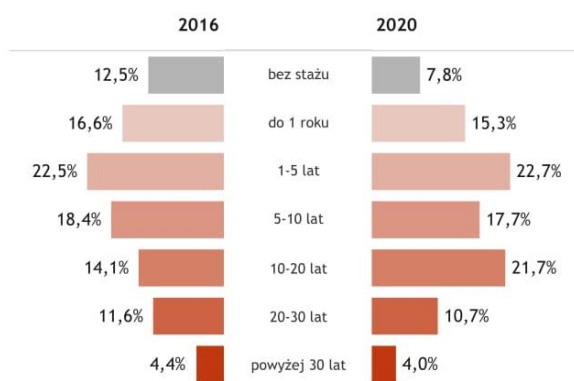
Bezrobotni wg czasu pozostawania bez pracy ²

Bezrobotni wg wieku ²

Bezrobotni wg stażu pracy ²

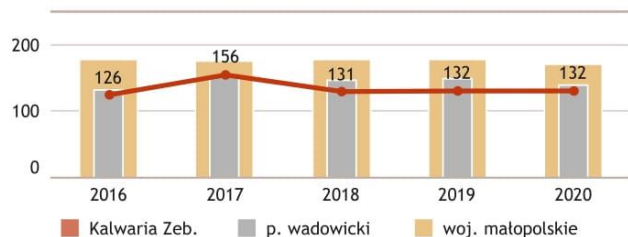
źródło danych:

¹ GUS BDL (2015-2019)

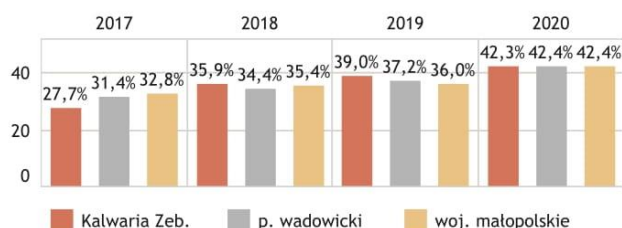
² Powiatowy Urząd Pracy w Wadowicach

INFRASTRUKTURA I OCHRONA ŚRODOWISKA

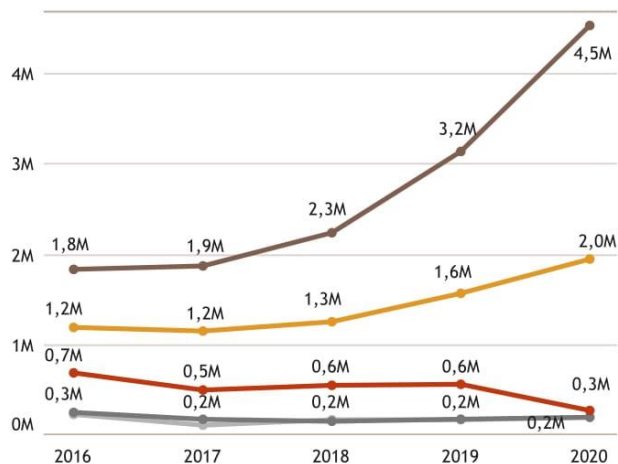
Zmieszane odpady komunalne
z gospodarstw domowych przypadające na 1 mieszkańca [kg] ¹

Odpady zebrane selektywnie
z gospodarstw domowych w relacji do ogółu odpadów ¹

Wydatki budżetu miasta [mln zł] ¹
- gospodarka komunalna i ochrona środowiska -

- oświetlenie ulic, placów i dróg
- gospodarka ściekowa i ochrona wód
- gospodarka odpadami komunalnymi
- oczyszczanie miast i wsi
- utrzymanie zieleni w miastach i gminach

- udział w wydatkach ogółem -

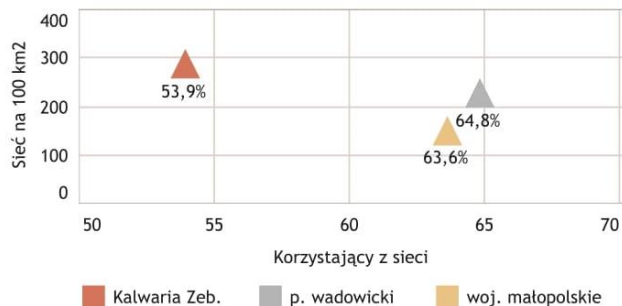
Sieć wodociągowa (2019 r.) ¹

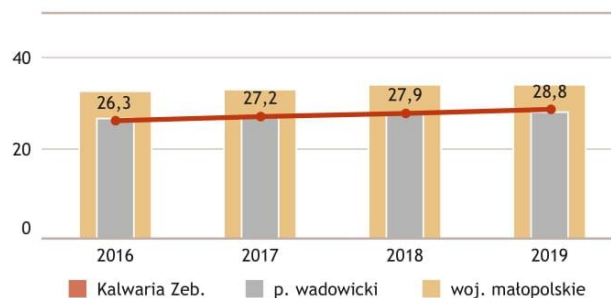
Sieć kanalizacyjna (2019 r.) ¹

Sieć gazowa (2019 r.) ¹

Zużycie wody z wodociągów
na 1 korzystającego [m³] ¹

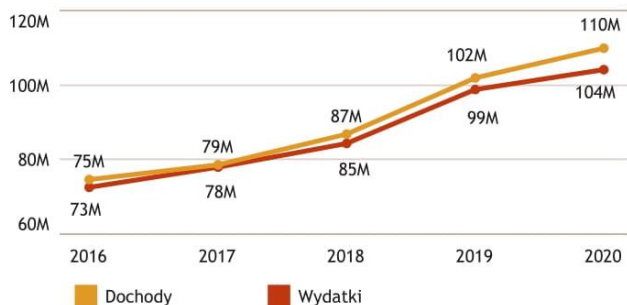

źródło danych:

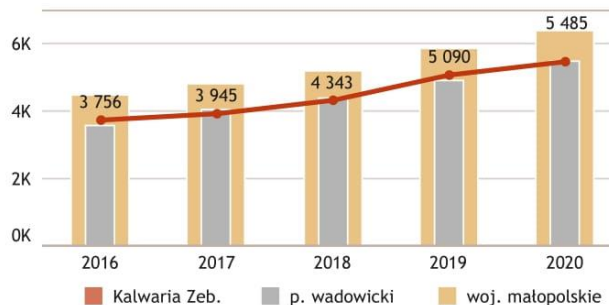
¹ GUS BDL (2016-2020)

FINANSE SAMORZĄDOWE

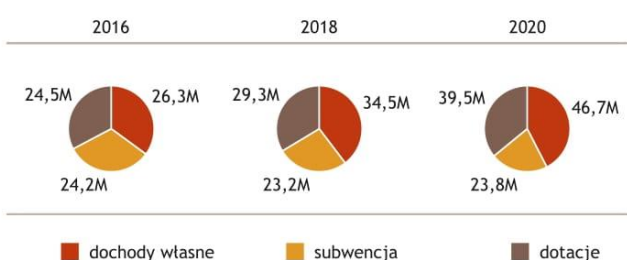
Dochody i wydatki miasta [mln zł] ¹

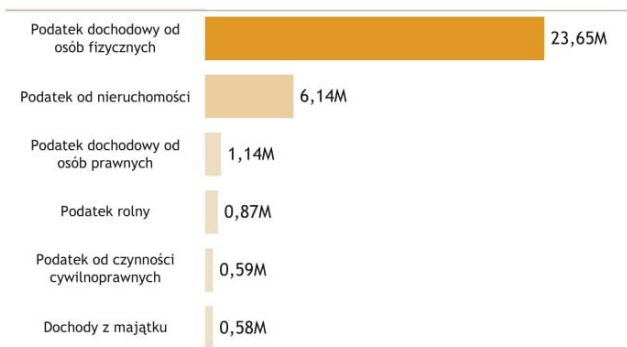
Dochody gminy na 1 mieszkańca ¹

Źródła dochodów [mln zł] ¹

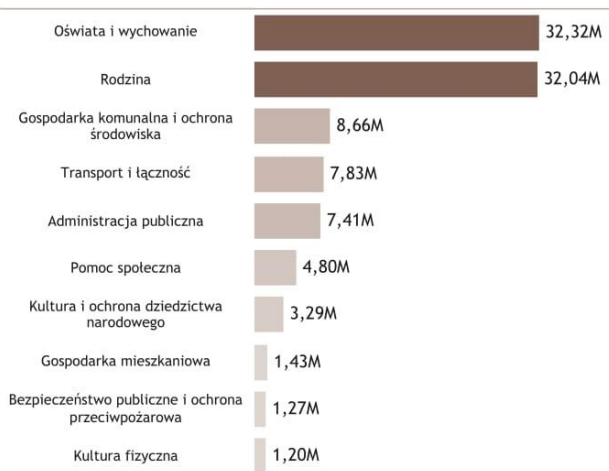

Dochody własne (2020 r.) [mln zł] ¹
- wybrane źródła -

Główne wydatki

wg działów Klasyfikacji Budżetowej (2020 r.) [mln zł] ¹

Udział w wydatkach ogółem ¹
- pomoc społeczna i rodzina -

- administracja publiczna -

- transport i łączność -

Wskaźniki oceny finansowej gminy ²

źródło danych:

¹ GUS BDL (2016-2020)

² Ministerstwo Finansów

Gmina oczami mieszkańców

Na potrzeby opracowania *Strategii Rozwoju Gminy Kalwaria Zebrzydowska na lata 2021-2027* przeprowadzono badanie sondażowe wśród mieszkańców gminy, w formie ankiety internetowej. Ankietowani mieli możliwość oceny poszczególnych elementów oferty gminy oraz jej funkcjonowania. Badanie miało na celu przede wszystkim rozpoznanie potrzeb lokalnej społeczności, prowadzone było w terminie od 19.05.2021 r. do 24.06.2021. Łącznie w badaniu wzięło udział 282 respondentów. W grupie respondentów dominowały kobiety, które stanowiły niemalże 71% wszystkich ankietowanych. W strukturze wieku, przeważały osoby w wieku 35-44 lat. Niski odsetek (niecały 1%) stanowiły osoby poniżej 18 roku życia. Taka struktura odpowiedzi może wskazywać na niskie zainteresowanie najmłodszych mieszkańców, sprawami gminy. Blisko połowa ankietowanych posiadała wykształcenie wyższe, a niecałe 38% średnie bądź średnie branżowe. Około 60% respondentów to osoby pracujące, a niespełna 15% to osoby które nie pracują tylko zajmują się domem. Taki odsetek może mieć związek z przeważającą liczbą kobiet, biorących udział w badaniu oraz funkcjonującym w społeczności, tradycyjnym modelu rodziny. Pozytywnym jest prawie 14% odsetek osób, które prowadzi własną działalność, co wskazuje na stosunkowo wysoki poziom przedsiębiorczości mieszkańców gminy.

Mimo braku reprezentatywności, przeprowadzony sondaż należy traktować jako silny głos społeczny, który jest istotny w kontekście tworzenia niniejszej strategii i rozwoju gminy. Dzięki badaniu mieszkańcy mają szansę na wskazanie problemów jakie dostrzegają w gminie oraz zakomunikowania swoich potrzeb i aspiracji.

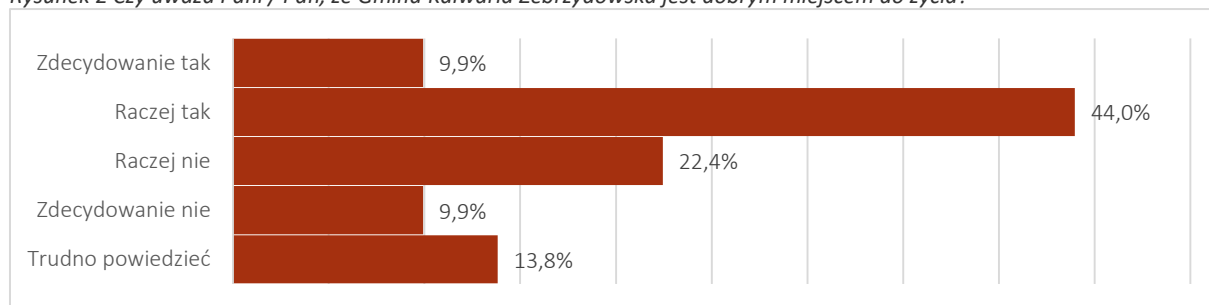
Tabela 4 Metryczka - profil socjo-demograficzny badanych

Zmienna	Badanie mieszkańców
Próba badawcza	282 mieszkańców
Płeć	Kobiety – 70,6% Mężczyźni – 29,4%
Wiek	Do 18 - 0,7% 18-24 - 2,5% 25-34 - 28,7% 35-44 - 45,0% 45-54 - 16,0% 55-64 - 5,3% 65 i więcej - 1,8%
Wykształcenie	Wyższe - 49,6% Średnie, średnie branżowe - 37,2% Zasadnicze zawodowe, zasadnicze branżowe - 11,4% Gimnazjalne, podstawowe - 1,8%
Status na rynku pracy	Pracuję - 59,7% Nie pracuję, zajmuję się domem - 14,9% Prowadzę działalność gospodarczą - 13,8% Uczeń, student - 2,1% Emeryt, rencista - 2,8% Rolnik - 2,8% Inne - 2,1% Bezrobotny - 1,8%

Źródło: opracowanie własne

Ponad połowa mieszkańców (53,9%) biorących udział w badaniu, uważa, że gmina Kalwaria Zebrzydowska to miejsce dobre do życia, w tym odsetek zdecydowanie zadowolonych wynosił blisko 10%. Porównując sytuację z innymi gminami powiatu wadowickiego – Wadowicami i Andrychowem, gmina Kalwaria Zebrzydowska uzyskała zbliżony wynik do gminy Andrychów (53,3%). Natomiast najlepiej jako miejsce do życia oceniono gminę Wadowice – 64% osób zadowolonych. W gminie Kalwaria Zebrzydowska, udział niezadowolonych oscylował na poziomie 32%, a liczba osób zdecydowanie niezadowolonych była równa liczbie osób zdecydowanie zadowolonych – niecałe 10%. Blisko 14% mieszkańców było niezdecydowanych, co do oceny gminy jako dobrego miejsca do życia.

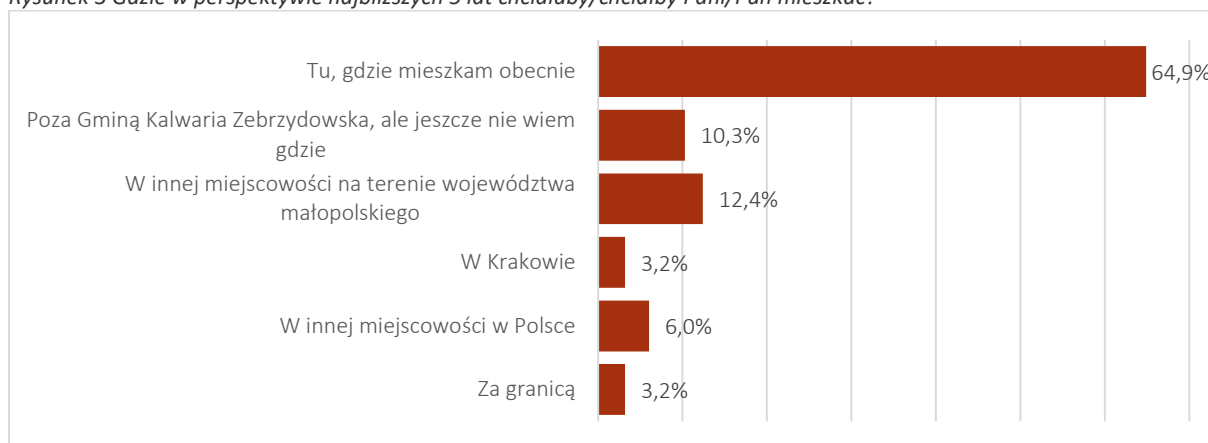
Rysunek 2 Czy uważa Pani / Pan, że Gmina Kalwaria Zebrzydowska jest dobrym miejscem do życia?

Źródło: opracowanie własne, n=282.

Większość mieszkańców – blisko 65%, w perspektywie najbliższych 5 lat, nadal chce zamieszkiwać na terenie gminy Kalwaria Zebrzydowska, mimo że niecałe 54% oceniło gminę jako dobre miejsce zamieszkania. W przypadku gminy Andrychów liczba osób, które chcą dalej zamieszkiwać w granicach administracyjnych Andrychowa wynosiła 50,7%, a w przypadku Wadowic nieco więcej – 56,7%, co pokazuje, że sytuacja w przypadku gminy Kalwaria Zebrzydowska przedstawia się najkorzystniej. Jednak, co 10 badany rozważa przeniesienie się poza teren gminy, ale w jeszcze nie sprecyzowanym miejscu. Prawie 16% chce przenieść się i zamieszkać w innej miejscowości w województwie małopolskim (w tym około 3% wybrałoby Kraków). W przypadku Andrychowa i Wadowic, odsetek ten wynosił kolejno 8,2% i 6,5%. Odsetek osób chcących opuścić dotychczasowe miejsce zamieszkania był najwyższy w przypadku gminy Kalwaria Zebrzydowska, co może świadczyć o wyższym poziomie atrakcyjności pozostałych gmin, m.in. gminy Wadowice, z którą sąsiaduje.

Rysunek 3 Gdzie w perspektywie najbliższych 5 lat chciałaby/chciałby Pani/Pan mieszkać?

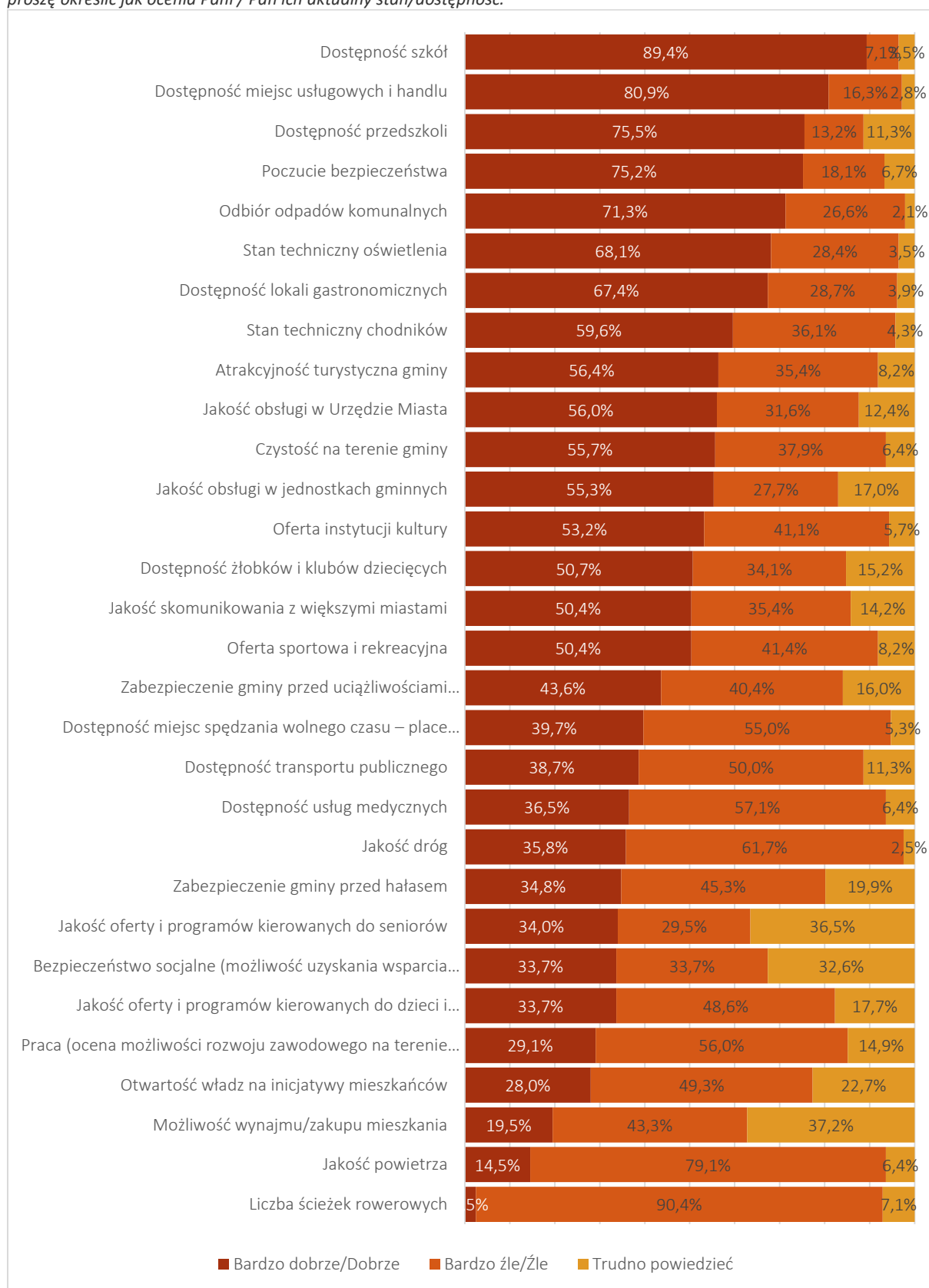

Źródło: opracowanie własne, n=282.

Respondenci zostali poproszeni o ocenę poszczególnych elementów infrastruktury i oferty dostępnej na terenie gminy. Najwyżej oceniono dostępność szkół (89,4%), miejsc usługowych i handlu (80,9%) oraz przedszkoli (75,5%). Około 75% ankietowanych wskazało również na poczucie bezpieczeństwa, które wpływa znacząco na jakość życia mieszkańców gminy. Wysoki odsetek wskazań dotyczył również gospodarki odpadami, ponad 70% mieszkańców pozytywnie oceniło odbiór odpadów komunalnych.

Najgorzej oceniono natomiast liczbę ścieżek rowerowych, odsetek osób, który zauważa ten problem, był bardzo wysoki - ponad 90%. Istotnym problemem na który wskazują mieszkańcy gminy jest niezadowolająca jakość powietrza. Wśród źródeł zanieczyszczeń wskazuje się niską emisję z gospodarstw domowych i lokalnych kotłowni, fabryk, a także zanieczyszczenia związane z nadmiernym ruchem tranzytowym samochodów oraz niską jakością i stanem dróg, który oceniło negatywnie blisko 62% mieszkańców. Mieszkańcy nisko oceniają również dostępność usług medycznych (które nie są zadaniem własnym gminy) oraz rynek pracy i możliwość rozwoju zawodowego na terenie gminy. W przypadku gospodarki samorząd powinien tworzyć warunki do jej rozwijania.

Rysunek 4 Spośród wymienionych elementów infrastruktury oraz oferty dostępnej na terenie Gminy Kalwaria Zebrzydzowska, proszę określić jak ocenia Pani / Pan ich aktualny stan/dostępność.

Źródło: opracowanie własne, n=282.

Uczestniczący w badaniu zostali zapytani o kierunki rozwoju gminy, które według nich są najkorzystniejsze i które władze gminy powinny rozważyć. Blisko połowa badanych wskazała na atrakcyjną ofertę spędzania czasu wolnego. Poprawie powinna ulec nie tylko oferta, ale również dostępność miejsc spędzania czasu wolnego (55% negatywnych ocen). Drugim najczęściej wskazywanym kierunkiem była silna gospodarka. Odpowiedzi wynikają ze zmieniających się i rosnących potrzeb mieszkańców oraz ich aspiracji. Mieszkańcy chcą mieć możliwość realizowania się oraz spędzania czasu wolnego w gminie, bez konieczności wyjazdu poza jej teren np. do Krakowa. Ponadto istotne jest zagwarantowanie mieszkańcom miejsc pracy oraz możliwości rozwoju zawodowego na terenie gminy.

Rysunek 5 Z zaproponowanych poniżej możliwych kierunków rozwoju Gminy Kalwaria Zebrzydowska proszę wybrać maksymalnie 2 kierunki, które jej władze powinny rozważyć jako najkorzystniejsze dla dalszego rozwoju gminy:

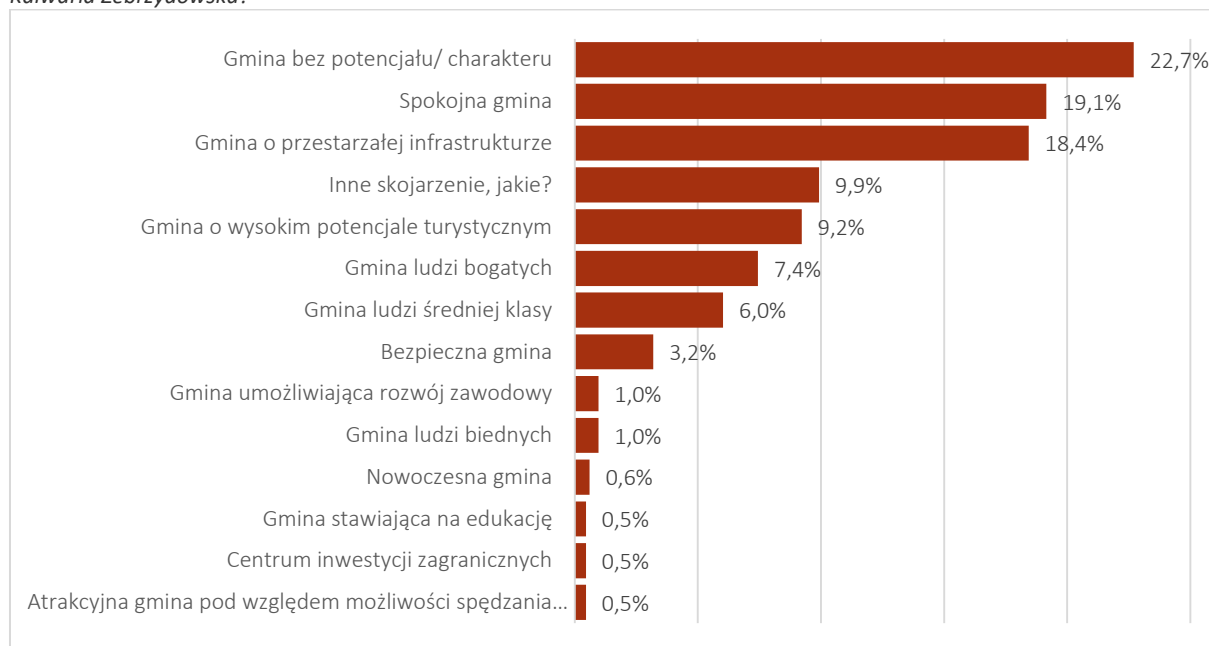

Źródło: opracowanie własne, n=282.

W pytaniu o pierwsze skojarzenie z gminą Kalwaria Zebrzydowska najczęściej wybierane było stwierdzenie „gmina bez potencjału/charakteru”, a następnie „spokojna gmina”. Jednym z częściej wskazywanych skojarzeń było również „gmina o przestarzałej infrastrukturze”, co jednoznacznie wskazuje na problem w zakresie infrastruktury i jest wyzwaniem dla władz gminy. Co 10 badany miał inne skojarzenie niż te wskazane w formularzu. Mieszkańcy wskazywali przede wszystkim na wysoki poziom zanieczyszczeń w gminie (w szczególności niską jakość powietrza i smog), ale także na zauważalne przez nich nierówności społeczne. Niektórzy z mieszkańców podkreślali również niewykorzystany potencjał, związany z ofertą turystyczną i bazowaniem w dużej mierze, głównie w oparciu o zabytki sakralne m.in. klasztor, pomijając poszerzenie oferty turystycznej. Wśród innych skojarzeń, pojawiają się tylko negatywne aspekty związane z gminą i jej funkcjonowaniem, co jest niepokojącym zjawiskiem. Gmina Kalwaria Zebrzydowska powinna budować swoją tożsamość, rozwijać się, wydobyć cechy i elementy, które będą ją wyróżniać, a nie bazować tylko na kwestiach

dotyczących obiektów sakralnych i rozwoju turystyki religijnej, ponieważ według blisko 10% respondentów, jest gminą o wysokim (jednakże niewykorzystanym) potencjale turystycznym.

Rysunek 6 Proszę zaznaczyć to skojarzenie, które jako pierwsze przychodzi Pani/Panu do głowy, kiedy myśli Pani/Pan o Gminie Kalwaria Zebrzydowska?

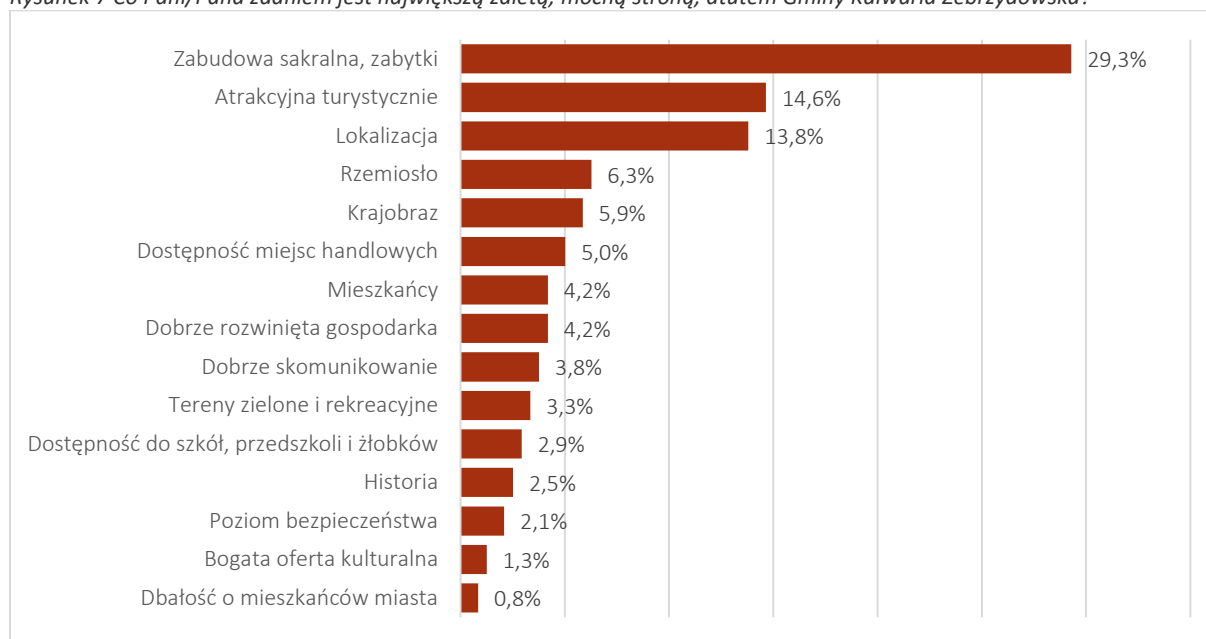

Źródło: opracowanie własne, n=282.

Nota badawcza: w tym pytaniu mieszkańcy mieli możliwość wpisania w rubryce „inne skojarzenie” własnej odpowiedzi. Pozycja ta była nieobowiązkowa, wypełniania przez respondentów samodzielnie i dobrowolnie. Jedną z cech polskiej mentalności jest narzekanie. Ludzie są skłonni częściej narzekać niż chwalić, dlatego też możliwym jest, że wyłącznie negatywne opinie zawarte w tym zestawieniu wynikają z przeświadczenia, że swobodna wypowiedź służy wyrażeniu się czy krytyce, a nie spontanicznemu chwaleniu.

Wśród największych zalet gminy Kalwaria Zebrzydowska mieszkańcy wymieniają zabudowę sakralną i zabytki, atrakcyjność turystyczną oraz lokalizację. Kalwaria została wpisana na listę dziedzictwa światowego jako jednostka krajobrazu kulturowego. Jest miejscem w którym elementy przyrodnicze oraz te stworzone przez człowieka tworzą krajobraz nacechowany wartościami duchowymi, który tworzy spójną całość. Jest jednym z ważniejszych miejsc pielgrzymkowych w Polsce. Wskazując mocne strony, ankietowani podkreślają również na działalność rzemieślniczą i krajobraz. W przypadku rzemiosła i działalności stolarzy w Kalwarii Zebrzydowskiej, pierwsze wzmianki pochodzą z 1786 r. Tradycje te utrzymały się i obecnie w gminie produkowane są różnorodne wyroby, przy użyciu nienowocześniejszych technologii. przede wszystkim meble Wskazywane aspekty warto byłoby wykorzystać i wziąć pod uwagę planując i prowadząc działania promocyjne gminy.

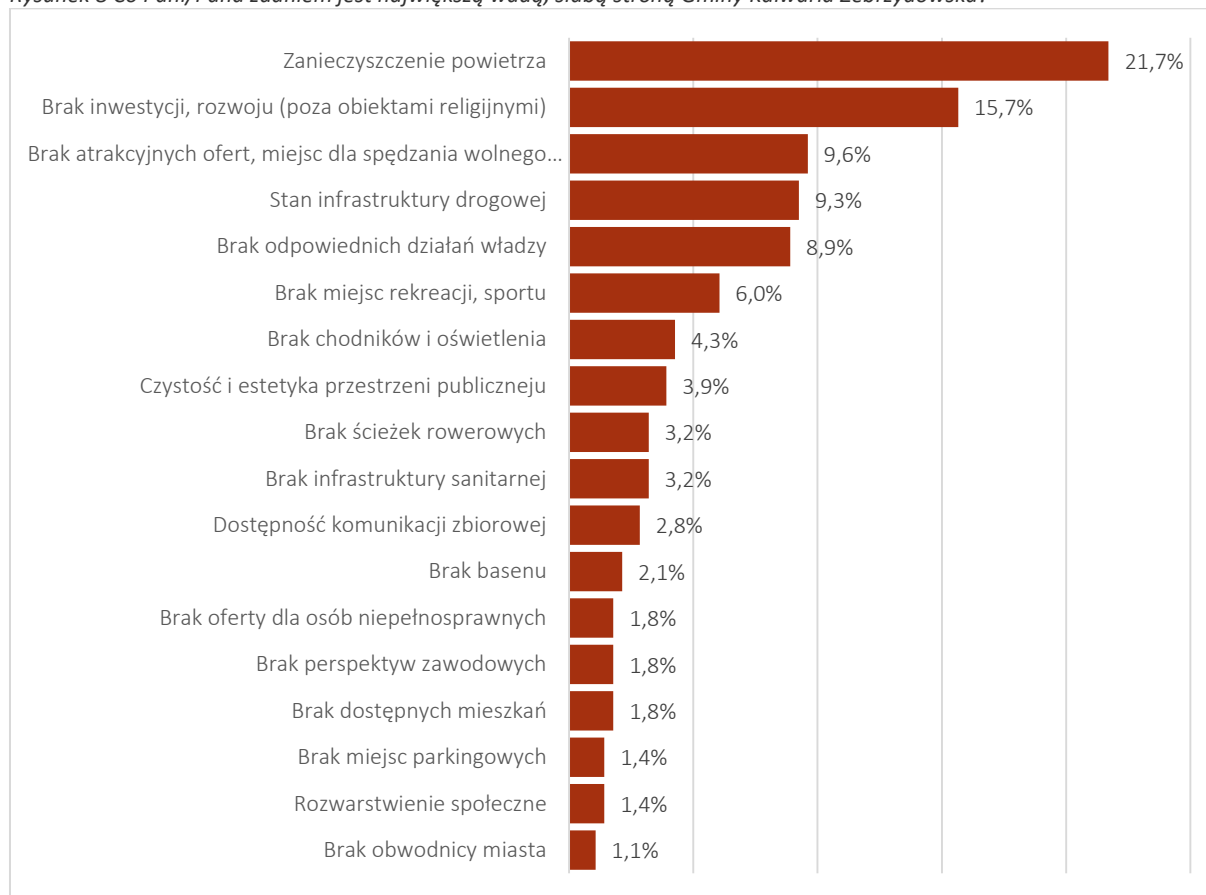
Rysunek 7 Co Pani/Pana zdaniem jest największą zaletą, mocną stroną, atutem Gminy Kalwaria Zebrzydowska?

Źródło: opracowanie własne, n=239.

Jako słabe strony, ponad 1/5 ankietowanych wskazuje zanieczyszczenie powietrza, które ma znaczący wpływ na zdrowie i życie mieszkańców, znacząco obniżając ich jakość życia. Blisko 16% podkreśla również brak inwestycji, rozwoju i skupianie się głównie na obiektach religijnych. Mimo rozwiniętego rzemiosła kalwaryjskiego, monokultura i bazowanie głównie na potencjale związanym z turystyką religijną negatywnie wpływa na procesy rozwojowe gminy, znacznie je ograniczając. Co 10 badany podkreśla brak atrakcyjnych ofert i miejsc do spędzania czasu wolnego. Dla 11,3% słabą stroną gminy stanowią aspekty dotyczące niedostatecznie rozwiniętej oferty sportowo-rekreacyjnej w gminie, na które składają się brak miejsc rekreacji i sportu przede wszystkim, brak basenu oraz ścieżek rowerowych.

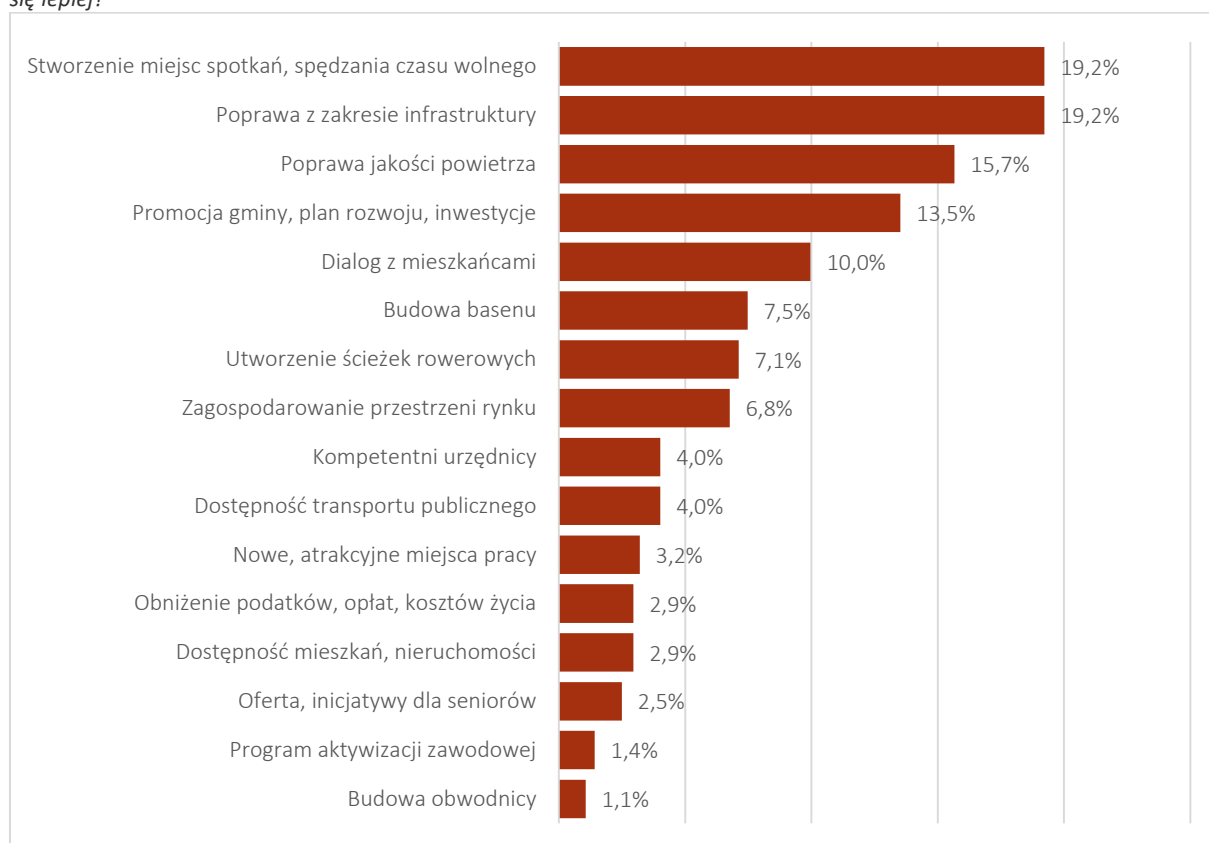
Rysunek 8 Co Pani/Pana zdaniem jest największą wadą, słabą stroną Gminy Kalwaria Zebrzydowska?

Źródło: opracowanie własne, n=281.

łącznie, dla blisko 40% badanych stworzenie miejsc spotkań i spędzania czasu wolnego oraz poprawa w zakresie infrastruktury (m.in. budowa nowych dróg i poprawa jakości istniejących, poprawa oświetlenia i budowa parkingów czy rozbudowa sieci kanalizacyjnej) to kwestie priorytetowe. Na trzecim miejscu, blisko 16% wskazuje kwestie środowiskowe związane z poprawą jakości powietrza. Ankietowani również podkreślają, że istotne jest stworzenie planu rozwoju, promocja gminy oraz inwestycje, a także podejmowanie dialogu z mieszkańcami i wspieranie oraz prowadzenia działań na rzecz mieszkańców. Na poprawę najgorzej ocenionego aspektu, mianowicie liczbę ścieżek rowerowych, w tym pytaniu wskazało około 7% respondentów.

Rysunek 9 Co Pani/Pana zdaniem należy zrobić (jakie przedsięwzięcie zrealizować), aby w Gminie Kalwaria Zebrzydowska żyło się lepiej?

Źródło: opracowanie własne, n=339..

Załącznik nr 2 Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w Gminie Kalwaria Zebrzydowska

1. Polityka przestrzenna w systemie polityk publicznych

Polityka przestrzenna należy do sfery tzw. polityk publicznych, które rozumiane są, jako sfera świadomych i zorganizowanych działań struktur państwa i społeczeństwa wokół problemów publicznych. Posługujemy się tu rozumieniem „polityk”, dotyczącym nie samego sprawowania władzy, ale działań w oparciu o przyjęte reguły. O ile polityka w ogólnym znaczeniu zajmuje się przede wszystkim sferą idei, zdobywania władzy i instrumentów jej egzekucji, to polityka publiczna, jako sfera praktyczna – przede wszystkim zagadnieniami związanymi z urzeczywistnianiem idei, i bliska jest zarządzaniu publicznemu.

Polityka przestrzenna spełnia wszystkie kryteria polityk publicznych. Jest to bowiem planowa działalność, polegająca na wykorzystywaniu znajomości dostępnych zasobów oraz praw rządzących kształtowaniem i użytkowaniem przestrzeni w celu najbardziej racjonalnego jej zagospodarowania. W ramach polityki przestrzennej władze publiczne ustalają cele i środki kształtowania zagospodarowania przestrzennego w określonych, zmiennych w czasie warunkach zewnętrznych – społecznych, ekonomicznych, technicznych, a także politycznych. Polityka przestrzenna zajmuje się określeniem celów, wraz ze sposobami ich osiągnięcia, w zakresie użytkowania i przekształcania środowiska życia człowieka, a więc wykorzystywanego przez niego zajmowanego terytorium. Musi ona wpływać na działania podejmowane przez liczne podmioty, czynnie zmieniające kształt tego środowiska.

Obowiązek prowadzenia polityki przestrzennej zawarty jest w polskim prawie, wyznaczającym zakres formalnych kompetencji w tej sferze poszczególnych poziomów władzy.

2. Instrumentacja polityki przestrzennej

Wdrażanie polityk publicznych można ułożyć w tzw. drabinę interwencji: na najniższym szczeblu władze powstrzymują się od działania, a na najwyższym narzucają swoje rozwiązania, czyli eliminują wybór obywateli, tworząc szczególne zakazy i ograniczenia. Władze mogą działać także na rzecz zwiększania skali wyboru, które ma przed sobą obywatel. Zakres instrumentów oddziaływania jest dość szeroki: najbardziej skuteczne mogą być bezpośrednie inwestycje publiczne, realizujące potrzeby społeczne, ale też istotnie wpływające na zachowania inwestycyjne. Istnieje też sfera prawno-regulacyjna, ale jej skuteczność jest w Polsce przeceniana. Lepiej jest udoskonalać sposoby zarządzania przestrzenią, głównie poprzez zwiększanie wiedzy i poprawę dostępu do informacji o problemach specyficznych obszarów, w których żyją obywatele i funkcjonuje gospodarka. Wszystko to winno

sprzyjać większej dynamice wzrostu, co jest obecnie podstawowym kryterium oceny polityk publicznych.

Większa świadomość i zaangażowanie władz w politykę przestrzenną mogą sprzyjać jej skuteczności, ale należy także liczyć w tym względzie na wzrost świadomości obywatelskiej. Zwiększanie wiedzy obywateli może spowodować wzrost poczucia identyfikacji z miejscem zamieszkania oraz świadomości własnej siły sprawczej w procesie rozwoju – to wymarzona sytuacja dla wzrostu zaangażowania obywatelskiego i kapitałowego. Zwiększanie partycypacji obywatelskiej i zaangażowania lokalnego biznesu może stanowić skuteczną przeciwwagę dla ograniczoności instrumentów sprawowania władzy.

3. Rekomendacje dla polityki przestrzennej gminy Kalwaria Zebrzydowska

Głównym wyzwaniem dla polityki przestrzennej jest prawidłowe rozpoznanie, klasyfikacja i uporządkowanie dostępnych zasobów przestrzeni, a następnie umiejętne ich wykorzystanie w procesie rozwoju. Aby proces ten był efektywny musi wynikać lub odpowiadać obecnym i przyszłym potrzebom, lub realizować wypracowane kompleksowe wizje rozwoju. Rozpoznanie potrzeb oraz pojawiających się szans i możliwości ich zaspokojenia jest jednym z głównych komponentów polityki przestrzennej. Natomiast zaspokojenie rozpoznanych potrzeb lub realizacja przyjętych wizji najczęściej wiąże się z odpowiednim kształtowaniem struktury funkcjonalno-przestrzennej obszaru w powiązaniu z jego otoczeniem, czyli rozwoju jej poszczególnych węzłów i odpowiednich powiązań między nimi. Proces ten toczy się w czterech wymiarach: lokalnym, ponadlokalnym, regionalnym, a w szczególnych przypadkach także ponadregionalnym (np. krajowym).

3.1. Wymiar lokalny

W wymiarze lokalnym głównym wyzwaniem kształtowania struktury przestrzennej jest zapewnienie dostępności terenów pod rozwój funkcji mieszkaniowych wraz z towarzyszącymi im usługami oraz zapewnienie dostępności terenów przeznaczonych pod działalność gospodarczą. Należy przy tym stosować zasady recyklingu przestrzeni, to znaczy oszczędnego gospodarowania zasobami i wykorzystania w pierwszej kolejności terenów opuszczonych lub zdegradowanych („brownfield”) niż wchodzenia na nowe, niezagospodarowane tereny („greenfield”), a więc intensyfikacji zabudowy na terenach zainwestowanych wraz z ich regeneracją (odnową) i przeciwdziałanie zajmowaniu nowych obszarów pod zabudowę (a więc niekontrolowanej suburbanizacji i rozlewaniu zabudowy). Ponadto należy dążyć do racjonalnego kształtowania sieci osadniczej – do spójności struktury funkcjonalno-przestrzennej, zwartości struktury przestrzennej miejskich jednostek osadniczych oraz uzyskania równowagi terenów zabudowanych i terenów zieleni. Powyższe wpisuje się w zasadę zachowania ładu przestrzennego, przejawiającą się prowadzeniem efektywnej i racjonalnej polityki przestrzennej

i planistycznej na wszystkich poziomach planowania przestrzennego. Umożliwia ona uzyskanie harmonijnej całości oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno-gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno-estetyczne.

Wiąże się to też z kształtowaniem sieci ekologicznej miasta – korytarzy zapewniających ciągłość obszarów przyrodniczych, zapewnienie właściwej jakości powietrza („przewietrzanie”), przy jednoczesnym wykorzystaniu dla celów rekreacyjnych i komunikacji pieszej. Spójność i ciągłość przestrzenna obszarów planistycznych wyznaczanych w celu wykorzystania lokalnych i regionalnych potencjałów rozwojowych wymaga wskazania, poszanowania i ochrony obszarów cennych przyrodniczo i kulturowo (objętych ochroną prawną i planowanych do ochrony) przy wyznaczaniu wielofunkcyjnych obszarów rozwoju. Ochrona przyrody dotyczy zresztą całego obszaru gminy i powinna obejmować, oprócz czynnej ochrony bioróżnorodności - ekosystemów, siedlisk i gatunków, także kształtowanie zrównoważonej polityki rozwoju przestrzennego na obszarach węzłowych i w korytarzach ekologicznych.

Osobnym zagadnieniem jest rozwój przestrzeni publicznych, społecznych i sąsiedzkich, przy czym należy podkreślić odrębność tych kategorii. Przestrzeń społeczna i sąsiedzka wiąże się z integracją społeczności poszczególnych osiedli czy kwartałów zabudowy. Natomiast przestrzeń publiczna powinna integrować całą wspólnotę miejską i być magnesem przyciągającym gości z zewnątrz, co oprócz znaczenia społecznego i kulturowego może mieć też swój wymiar gospodarczy. Wszystko zależy od umiejętnego określenia programu użytkowego tych przestrzeni, zwłaszcza w obszarze śródmiejskim, tak aby stanowił on skuteczny magnes dla publiczności. Działania te powinny obejmować budowanie tożsamości regionalnej poprzez zachowanie dziedzictwa kulturowego, pielęgnowanie tradycji kulturowych regionu, dbanie o materialną spuściznę historyczną, eksponowanie krajobrazu kulturowego i przyrodniczego, i zacieśnianie więzi społeczności lokalnych, a także przywracanie funkcji zabytkowych centrów miast, aby stawały się lepszym miejscem do życia dla ich mieszkańców. Nie mniej istotny jest rozwój terenów wiejskich w oparciu o endogeniczne potencjały, w tym m.in. ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego na obszarach wiejskich oraz wzmacnianie spójności infrastrukturalnej obszarów wiejskich oraz integracji pokoleniowej, zawodowej i kulturowej społeczności wiejskich.

Kształtując przestrzenie publiczne należy przede wszystkim pamiętać o ich znaczeniu integracyjnym dla lokalnej społeczności oraz funkcjach symbolicznych (kulturowych). Wskazane jest kierowanie się nowoczesnym paradygmatem miasta przyjaznego ludziom i klimatowi, czyli tzw. „modelowi zielono-niebieskiemu”, a nie „szaremu” (określanego potocznie „betonozą”). Takie podejście pozwala lepiej

zaspokoić społeczne potrzeby, przy mniejszych kosztach oraz ułatwia szersze zaangażowanie społeczne. Jednocześnie ważne jest stymulowanie rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego, z wykorzystaniem istniejącego potencjału gospodarczego, kadr i zasobów naturalnych, wraz ze wsparciem sektora gospodarki opartej na wiedzy i innowacyjności. Nie należy pomijać rozwoju infrastruktury społecznej – zaspokajającej potrzeby zwłaszcza w dziedzinie ochrony zdrowia, edukacji i mieszkalnictwa, a także kultury i sportu.

Rozwój systemu komunikacyjnego powinien obejmować organizację wydajnej sieci transportowej i opartego na niej zrównoważonego transportu publicznego z uwzględnieniem powiązań infrastrukturalnych i funkcjonalnych – powinien zatem odpowiadać pojęciu „zrównoważonej mobilności”, wykraczającemu poza kategorię „zrównoważonego transportu”. Zrównoważony transport obejmuje funkcjonowanie infrastruktury, co jest jednym z głównych zagadnień planistycznych. Jednak zadaniem polityki przestrzennej jest działanie również po stronie popytu, czyli takie kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej, aby w miarę możliwości racjonalizować i minimalizować zapotrzebowanie na wybrane elementy infrastruktury transportowej. Jednym z kluczowych sposobów zaradzenia sytuacjom kryzysowym jest multimodalność, polegająca na równoległym skoordynowanym zapewnieniu różnych środków i form transportu, umożliwiając użytkownikom wykorzystanie więcej niż jednego z nich, podróżowania na wiele sposobów, wieloma trasami. Wymaga to zaprojektowania i wdrożenia spójnego zintegrowanego systemu transportowego z wieloma podsystemami. Wśród nich są podsystemy transportu pieszego i rowerowego.

3.2. Wymiar ponadlokalny

W wymiarze ponadlokalnym polityka przestrzenna gminy powinna wzmacniać rolę Kalwarii Zebrzydowskiej jako centrum administracyjnego, ośrodka obsługi dla położonych wokół mniejszych miejscowości. W tym kontekście istotne jest zachowanie skali i charakteru, a jednocześnie odrębności przestrzennej miasta i poszczególnych miejscowości, z jednoczesnym ukształtowaniem docelowej ich struktury urbanistycznej, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru śródmieścia i centrum miasta.

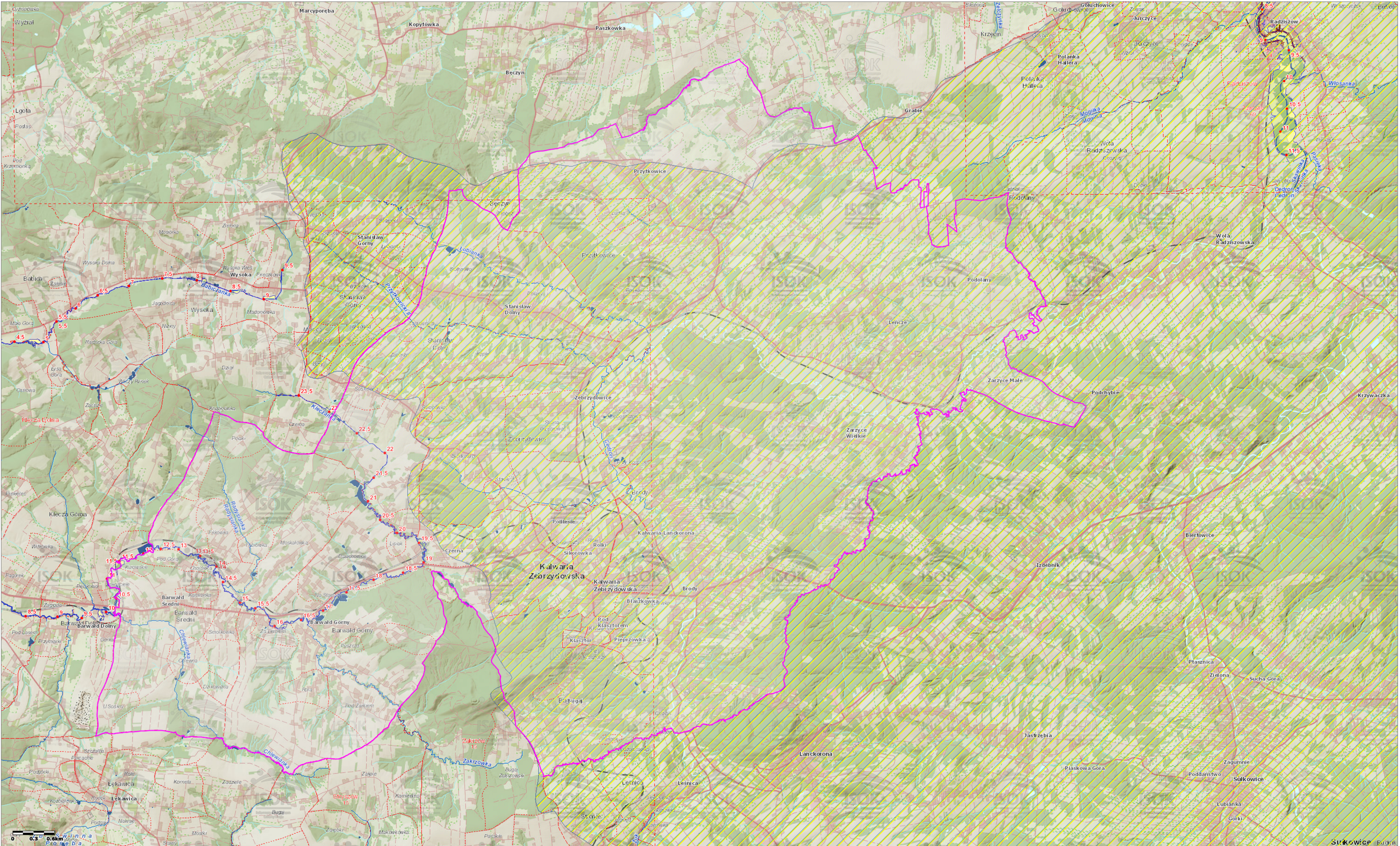
3.3. Wymiar regionalny

W wymiarze regionalnym województwa małopolskiego Kalwaria Zebrzydowska nie stanowi wiodącego ośrodka. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa małopolskiego wskazuje wprost, że jest to ośrodek trzeciego rzędu sieci ośrodków usługowych – miejski ośrodek lokalny. Niemniej z uwagi na swoje walory może wzmacniać swoją pozycję w regionie. Należy tutaj wskazać przede wszystkim na turystykę religijną, w tym pielgrzymkową. Małopolska jest wiodącym w Europie regionem w tym zakresie, a Sanktuarium w Kalwarii Zebrzydowskiej jednym z najważniejszych miejsc

pielgrzymkowych w regionie. Manierystyczny zespół architektoniczno-krajobrazowy oraz park pielgrzymkowy wpisane zostały na Listę Światowego Dziedzictwa Kultury i Natury UNESCO w 1999 r.

Załącznik nr 3 Mapy ryzyka i zagrożenia powodziowego

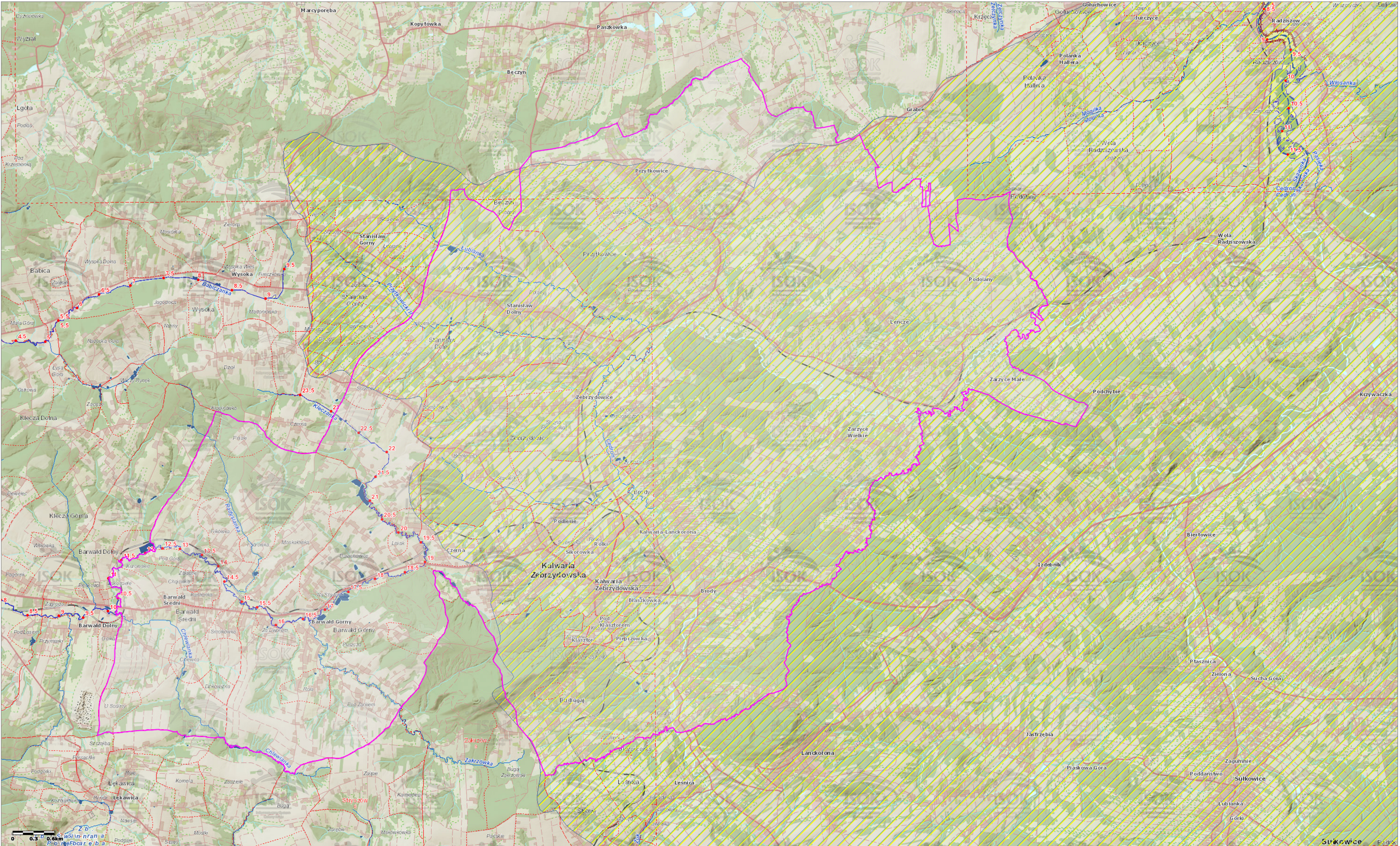
Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat)

Uwaga: Ten wydruk ma charakter wyłącznie poglądowy i w żadnym razie nie może być traktowany jako dokument oficjalny.

© 2019 Wody Polskie. Wszystkie prawa zastrzeżone.

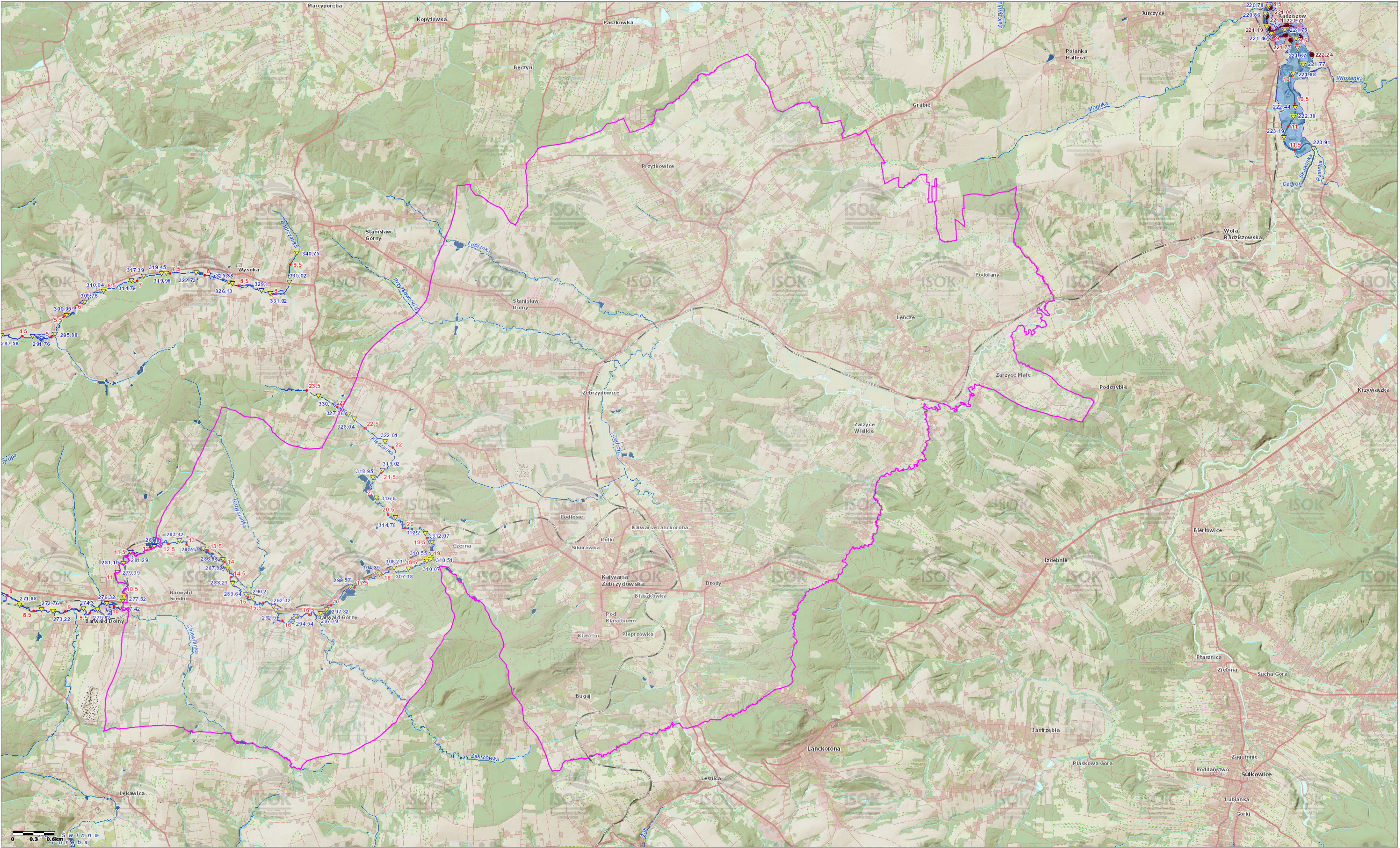
Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat)

Uwaga: Ten wydruk ma charakter wyłącznie poglądowy i w żadnym razie nie może być traktowany jako dokument oficjalny.

© 2019 Wody Polskie. Wszystkie prawa zastrzeżone.

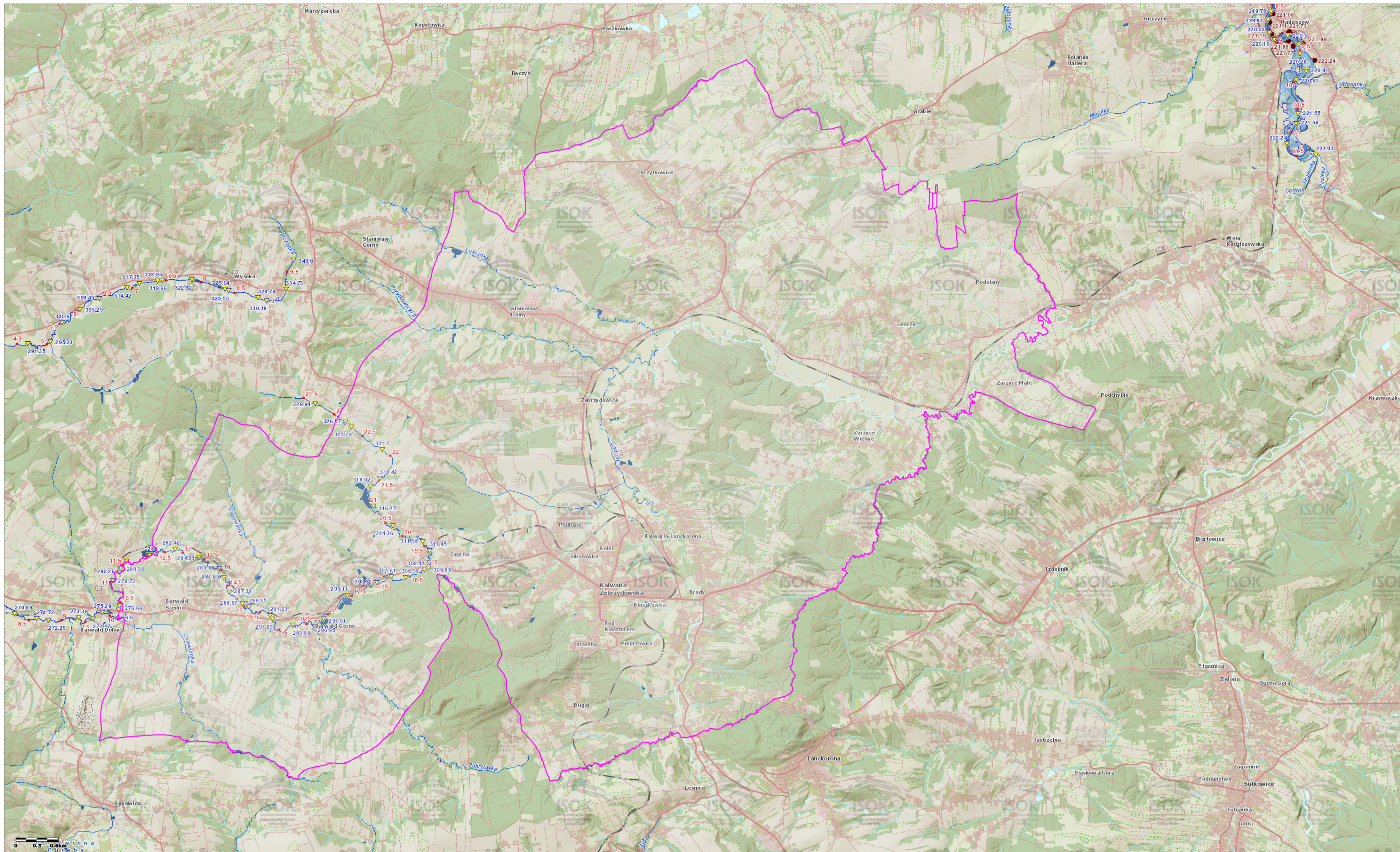
Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat)

Uwaga: Ten wydruk ma charakter wyłącznie poglądowy i w żadnym razie nie może być traktowany jako dokument oficjalny.

© 2019 Wody Polskie. Wszystkie prawa zastrzeżone.

Obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat)

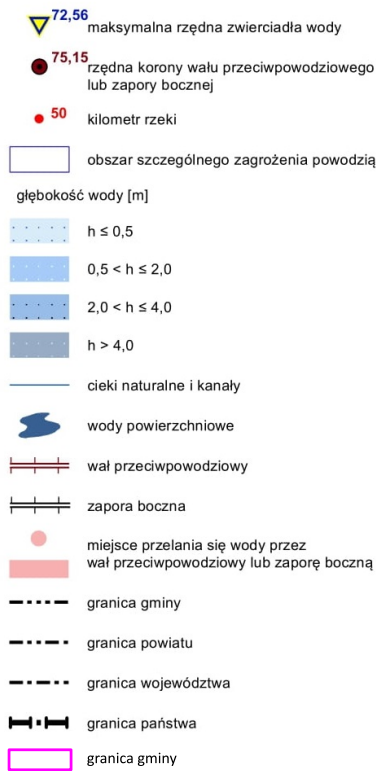

Uwaga: Ten wydruk ma charakter wyłącznie poglądowy i w żadnym razie nie może być traktowany jako dokument oficjalny.

© 2019 Wody Polskie, Wszystkie prawa zastrzeżone.

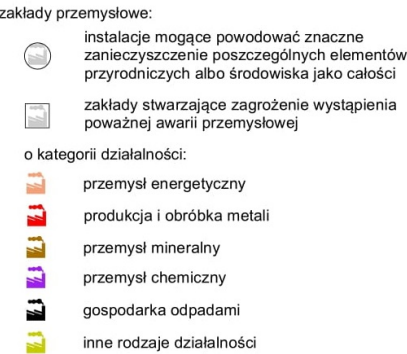
OBJAŚNIENIA ZNAKÓW

MAPA ZAGROŻENIA POWODZIOWEGO

MAPA RYZYKA POWODZIOWEGO

Potencjalne negatywne skutki dla środowiska, dziedzictwa kulturowego i działalności gospodarczej

Potencjalne negatywne skutki dla życia i zdrowia ludzi oraz wartości potencjalnych strat powodziowych

